

Ára 10 fillér (3 lei)

MAGYAR HÍRADÓ

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának

BUDAPEST

* KERESZTÉNY * NAPILAP

IX. évfolyam, 249 (2533) szám.

Szerda

Nagyvárad, 1940 november 20

Teleki Pál miniszterelnök és Csáky István külügyminiszter szerdán Bécsbe utazik

Ciano és Ribbentrop is Bécsbe érkeznek. Lavalt is Németországba várják

A hétfői nappal új tanácskozások hete kezdődött

Bécsből jelentik: (MTI.) A németbirodalmi kormány meghívására gróf Teleki Pál miniszterelnök és gróf Csáky István külügyminiszter november 20-án Bécsbe érkeznek.

Salzburgból jelentik: (MTI.) Ribbentrop németbirodalmi külügyminiszter és Ciano olasz külügyminiszter kedden Bécsbe érkeznek.

Délkelet-Európában a közeli napokban nagyfontosságú események várhatók

Budapestről jelentik: Az *Esti Ujság* írja: (Budapest.) Az *Esti Ujság* bécsi tudósítója jelenti: A berchtesgadeni nagyfontosságú német-olasz-spanyol megbeszélések után, Ciano gróf külügyminiszter és Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter Bécsbe utazik. Politikai körökben úgy tudják, hogy Bécsben a tengelyhatalmak külügyminisztereivel bővített keretben tovább folytatják tárgyalásait. Jól értesült körök utalnak arra, hogy ezen a héten újabb fontos diplomáciai megbeszélések lesznek. További fontos találkozásokra számítanak külügyminiszteri utazásokkal. Hitler és a bolgár király találkozása csak kezdete annak az élénk tevékenységnek, amelyet a tengely kifejti Délkelet-Európában. Megbízható helyről megerősítik, hogy ez a hét újra erős diplomáciai hete lesz a tengely messzemenő céljainak. Ciano és Ribbentrop bécsi tartózkodása összefüggésben van azokkal a nagyfontosságú eseményekkel, amelyek Délkelet-Európát illetően a közeli napokban várhatók.

Laval is rövidesen Németországba utazik

A *Pest* írja: Ciano és Ribbentrop bécsi utazásának politikai céljáról és terveiről a legvalószínűbb célzás sem áll rendelkezésre. Az illetékes hely csak annyit közöl, hogy ma hivatalos közleményt adnak ki, amelynek gyors terjesztésére a német rádióállomásokat is igénybeveszik.

Romániára nézve változatlanul érvényes az a tegnapi bejelentés, hogy Antonescu csak a hét végén érkezik Németországba, hogy megbeszélje a Németországot és Romániát érdeklő kérdéseket, beleértve azokat a kérdéseket is, amelyek a bécsi döntés óta időközben merültek fel.

Jugoszláv körök azt hangoztatják, hogy Belgrádban ezideig nem történtek lépések arra nézve, hogy Jugoszlávia ilyen értelemben vegyen részt.

Végül Bulgáriára nézve annyi tény, hogy a szófiai német követ jelentéstétel végett Berlinbe érkezett és Boris király a napokban ma-

gánjellégű utazása során Németországban járt és meglátogatta Hitler-t.

A bécsi értekezlettel kapcsolatban, politikai körökben felvetették azt a kérdést, vajon azon a tengelyhatalmaknak Európa újjáépítésére vonatkozó tervei mellett hangzanak-e el nyilatko-

tok? A megfigyelők emlékeztetnek arra, hogy a birodalmi külügyminisztérium illetékes tényezői nemrégiben hangsúlyozták, hogy a támadó nyilatkozatok megtételéhez nincs szükség államférfiak látogatására, vagy értekezletére.

A berlini sajtó igen nagy figyelmet szentel a hétfőn megkezdődött diplomáciai eseményeknek, amelyek teljes egyöntetűséggel a tengely diplomáciai hadjáratainak újabb csúcspontját jelentik. A lapok Molotov legutóbbi látogatásából indulnak ki. Ez a látogatás nemcsak annak volt bizonyítéka, hogy hajótörést szenvedtek a német-szovjet viszony megzavarására irányuló kísérletek, hanem egyenesen sikernek tudható be, hogy Németország most kifejtetheti újabb diplomáciai tevékenységét.

Az egyik lap ezt a körülményt így önti szavakba: Churchill talán akadályokat gördíthetett volna a tengelyhatalmak nyugateurópai politikájának további fejleményei elé, ha sikerültek volna keleti tervei.

A birodalmi főváros politikai légkörének jellemzéséhez tartozik az a komoly feltevés, amely szerint Laval hamarosan ellátogat Németországba. Suner spanyol külügyminiszter legutóbbi párizsi tartózkodása és Lavallal állítólag folytatott megbeszélése lett volna ezek szerint a hírek szerint Laval németországi útjának előkészítése. (MTI.)

Antonescu beszámolt a minisztertanácsnak római tárgyalásairól.

Bukarestből jelentik: (NTI.) Antonescu tábornok román államvezető elnöklésével hétfőn minisztertanács volt, amelyen Antonescu beszámolt római látogatásáról és annak eredményéről. (MTI.)

Németország a Szovjetunió és Spanyolország közötti béke helyreállításán fáradozik (?)

Molotov hírszerint hajlandó a békülésre

Salzburgból jelentik: (NTI.) Serrano Suner spanyol külügyminiszter kedden reggel elutazott Salzburgból. A pályaudvaron Ribbentrop, birodalmi külügyminiszter búcsúztatta.

A belgrádi *Politika* római jelentése szerint Serrano Suner és Ciano németországi látogatása után azt jelenti, hogy

Németország kísérletet tesz a Spanyolország és Szovjet-Oroszország közötti béke helyreállítására.

Hír szerint Molotov hajlandó erre, ha Franco

Boris bolgár király Hitler kancellárnál

Berlin. (NTI.) Boris bolgár király németországi magántartózkodása alkalmával látogatást tett a Führernél. (MTI.)

A Nemzetközi Sajtótudósító szófiai jelentése szerint a bolgár kormány kedden hajnalban kiadott közleménye arról számol be, hogy Boris király németországi magánlátogatása során meglátogatta Hitler vezér és kancellárt és már vissza is érkezett a bolgár fővárosba.

Boris király szombaton utazott Popov külügyminiszter és Richthofen német követ kíséretében Berchtesgadenbe, ahonnan hétfőn érke-

is hasonló hajlandóságot mutat.

Berlinből jelentik: Az esseni *Nationalzeitung* szerint Hitler kancellár tárgyalásait, amelyeket Olaszország és Spanyolország külügyminisztereivel folytatott, rövidesen újabb megbeszélések követik.

A hétfői nappal emez újabb megbeszélések hete kezdődött el és nem kell sokáig várni a pillanatra, míg a céltudatos német-olasz fáradozások kézzelfogható tényekben nyilvánulnak majd meg. Arról van szó, hogy koalíciót hozzanak létre, melynek élén Anglia ellen irányul.

zett vissza. Az utat repülőgépen tették meg. A találkozáshoz bolgár részről messzemenő reményeket fűznek. Kétségtelen, hogy az olasz-görög háború kezdetével a Balkán helyzetében is megindult a kifejlődés egy állandó megoldás irányában.

Szófiából jelentik: (NTI.) Boris király németországi látogatása Bulgáriában nagy meglepetést és nagy meglegedést keltett. Mértékadó bolgár körökben rámutatnak arra, hogy ez a lépés teljesen megfelel a bolgár nép igazi hangulatának és az ország igazi külpolitikai érdekeinek. (MTI.)

Az idei szezon legnagyobb magyar világlágere! **CSERMELY GYULA** világhírű regényének grandiozus filmváltozata!

Ma utoljára: Szervusz Péter

TOPRINI NÁSZ

Egy mindent elsöprő szerelem gigantikus filmje. Gyönyörű orosz zeneszámok és különleges kozáktáncok!

Díszbemutató csütörtökön a **BELVÁROSIBAN**

Letartóztatási végzést adtak ki Argeseanu román tábornok ellen

Német felügyelőket kapnak a romániai német vállalatok

Bukarestből jelentik (MTI): A múlt rendszer által elkövetett politikai gyilkosságokat vizsgáló bizottság letartóztatási végzést bocsátott ki *Argeseanu* tábornok, volt miniszterelnök ellen, valamint *Gherovici* ezredes és *Radu Bauscu* főügyész ellen.

Bukarestből jelentik: Bukarest egyik városrészében november 3-án tüntetésekre került a sor. Ezalkalommal *Chirica* légionáriust agyonlőtték. Az ügyben most fejeződött be a vizsgálat és az annak eredménye alapján letartóztatott személyeket hadbíróság elé utalták.

A bukaresti városi művek nem vásárolnak zsidó cégektől.

Bukarestből jelentik: A romániai német vállalatok német felügyelőket kapnak.

Bukarestből jelentik (MTI): A bukaresti városi művek közleményben bejelentették, hogy zsidó cégtől semmit sem vásárolnak. Tehát ajánlatot se tegyenek. 15 kereskedőt 1-4 hónapi időre internáltak áruhalmozás és árdragítás miatt.

Zsidó színészek csak zsidó színházban játszhatnak Romániában.

Bukarestből jelenti a Magyar Távirati Iroda: Zsidó színészek csak zsidó színházban játszhatnak és kizárólag csak zsidó színházban vagy zsidó szórakozóhelyeken. A zsidó színházak és szórakozó helyek kötelesek zsidó jellegüket láthatóan feltüntetni. Ilyen társulatoknak keresztény színészek nem lehetnek tagjai.

Heves harcok dülnek a görög hadszíntéren

Erősen érezhető az élelmiszerhiány Görögországban

Belgrádból jelentik (Bud. Tud.): A belgrádi lapok jelentései szerint a görög fronton rendkívül heves harcok dülnek. Különösen a Korcsától keletre eső területen elkeseredett a küzdelem. A harcokba a légi erők is beavatkoznak és állandóan bombázzák az ellenséges csapatokat. Ezen a frontszakaszon az olaszok számos foglyot ejtettek, akik között vannak az angolok által Afrikából ideküldött gyakorlatosok is. A görög vezérkar hétfői közleménye is beszámol arról, hogy Epirusban és az Epirustól keletre eső tartományokban heves harcokra került a sor.

Hazatérésre szólították fel a külföldi állampolgárokat.

Belgrádból jelentik (Német Távirati Iroda): Athéni jelentés szerint felszólították minden Görögországban élő külföldi állampolgárt, hogy hagyja el az ország területét. (MTI.)

Hétfőn este 80 magyar és 100 német állam-

polgár utazott át Athénből jövet Belgrádon. A pályaudvaron Küntfalvi magyar követségi titkár üdvözölte az átutazókat. Az átutazókat szállító vonat este 8 órakor érkezett Belgrádba és 11 órakor folytatta útját Budapest felé.

A Görögországból hazatért jugoszláv állampolgárok elmondták, hogy a görög kormány erélyes rendszabályai ellenére is erősen érezhető Görögországban az élelmiszerhiány.

Törökországban elrendelték a városok elsötétítését.

Istanbulból jelentik (Stefani): A nemzetvédelmi törvény végrehajtása ügyében kiküldött bizottság elhatározta, hogy november hó 25-től elrendeli a török városok elsötétítését és kimondta az államnak azt a jogát, hogy igénybevegye azokat a gyárakat és vállalatokat, amelyekre nemzetvédelmi szempontból szükség van. (MTI.)

Indiában nyugtalanságot keltett a kongresszus vezető személyiségének letartóztatása

Tokióból jelentik (Német Távirati Iroda): A Domei Iroda Bombayból érkezett jelentése szerint nagy nyugtalanságot keltett az a körülmény, hogy az angol hatóságok az indiai

nemzeti kongresszus vezetőszemélyiségeit letartóztatták. A gyárakat, üzleteket és piacokat tiltakozásként bezárták. (MTI.)

Az idei Osz meglepése a

Dréher Haggemacher Nagyvárad Sörgyár r.-t.

Szent László söre

Mindenütt kapható!

Utólérhetetlen minőség!

Unnpre készül Nagyvárad és Bihar vármegye közönsége

Vasárnap délelőtt 12 órakor a Szolnoki Kereskedők Társulata által felajánlott zászló átvétele alkalmából a nagyvárad Kereskedelmi Csarnok dísztermeiben tartandó ünnepélyen fogja megünnepelni Nagyvárad és Biharvármegye kereskedőtársadalmja a visszatérés és felszabadulás nagy történelmi jelentőségét is. Az ünnepélyen a hatóságok és az egész ország kereskedelmi testületeinek kiküldöttjei is részt vesznek. A nagyvárad Kereskedelmi Csarnok vezetősége a legnagyobb és legőszintébb kartársi és testvéri szeretettel hívja meg erre a helybeli kereskedőtársadalom által rendezett hazafias ünnepélyre Nagyvárad és Biharvármegye összes kereskedőit, cégeit, iparvállalatait és kéri, hogy ezen feltétlenül megjelenni sziveskedjenek.

Az ünnepélyt délután 2 órakor a vendégek tisztelőre az Ujságró Oláhon különtermében rendezendő bankett fogja követni. Ezen is részt vesznek a hatóságok vezetői, valamint a vidéki testületek kiküldöttjei. A Csarnok kéri a helybeli kereskedőket, hogy a banketten való részvételüket csütörtök este 8 óráig személyesen vagy telefonon (13-36) bejelenteni sziveskedjenek.

A hatóság vezetőin kívül írásbeli meghívót senki részére nem küldenek.

Minden jó kereszténynek kötelessége legyen, hogy férfi, fiú és gyermekruhát nálam vegyen

Szabó József

kész és mérték utáni férfiszabóság.

Hlatki Endre-utca 5. (v. Zöldfa-utca 3)

Feltűnően olcsó árak!

November 28-án tartja közgyűlését az Római Katolikus Egyházmegyei Tanács

Kolozsvárról jelentik: Sándor Imre püspöki helytartó november 28-ra összehívta a Római Katolikus Egyházmegyei Tanács (Státus) közgyűlését. A közgyűlésre a következő meghívót bocsátották ki:

331-1940. szám.

Az Egyházmegyei Tanács közgyűlését folyó 1940. évi november hó 28. napjára Kolozsvárra összehívandónak ítéltém és Püspök úr Önagyméltósága külön felhatalmazása alapján az Ur szent nevében ezennel összehívom.

A gyűlés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó és előterjesztések.
 2. Az Igazgatótanács évi jelentése.
 3. Igazgatótanácsosok választása.
- Felkérem, hogy a folyó évi november 28-ra ezennel kihirdetett közgyűlésen megjelenni, a tanácskozásban résztvenni és megjelenéséről, vagy akadályoztatásáról az Igazgatótanácsot (Kolozsvár, Szentegyház u. 5. szám) értesíteni sziveskedjék.

Kolozsvár, 1940. november 14-én.

Sándor Imre, s. k.
püspöki ált. helytartó.

Megjegyzendő, hogy a közgyűlést megelőző három nap a szakbizottságok fogják megtartani előkészítő tanácskozásait. Illetékes helyen felhívják a figyelmet arra, hogy a közgyűlésnek hivatalból tagjai: 1. az egyházmegye területén lévő itélőtáblák római katolikus vallású bírái; 2. minden vármegye legmagasabb rangú római katolikus vallású tisztviselője és 3. a polgármesterek; 4. továbbá az egyházmegyéhez tartozó egyetemi tanárok és az akadémiai jellegű főiskolák tanárai, miért is mindazok, akik ezen minőségükben a közgyűlésre meghívást kívánnak, sziveskedjenek az illetékes Plébániai Hivataloknál e célból jelentkezni.

Legszebb, legolcsóbb fényképek
RONA fényképésznél
Nagyvárad, Teleky-utca 4.

Halifax lemondását és Eden kinevezését követeli az angol sajtó

Belgrádból jelentik: A *Politika* londoni jelentése szerint a lapok újra élesen támadják Halifaxot. A támadásban részvesz a munkáspárti *Daily Herald* is és Eden kinevezését követeli Halifax helyébe. A londoni napi sajtó különben élesen foglalkozik az alsóház holnapra kitűzött ülésével, amelyről nagy összecsapások várhatók az angol-orosz viszony és az élelmiszerellátás kérdése miatt.

Megcáfolt hírek a bolgár hadsereg mozgósításáról

Szófiából jelentik: (NST.) Külföldön olyan hírek terjedtek el, hogy a bolgár hadsereget mozgósították. Kiderült, hogy ezek a hírek valótlank, mindössze néhány határmenti csapat megerősítéséről van szó.

Belgrádból jelentik: A *Politika* jelentése szerint a bolgár külügyminiszter hétfőn este hosszasan tárgyalt az olasz és a török követekkel. A lap tudósítója cáfolja a bolgár mozgósítás híreit. Mindössze nagyobb számú tartalékos behívásáról van szó, hogy a határokat kellőképpen megerősítsék.

Szlovákiában erősödik a parlamentellenes hangulat

Ujabb intézkedéseket hoztak
a zsidók ellen

Pozsonyból jelentik (Német Távíráti Iroda): A Mach belügyminiszterhez közelálló *Gárdista* nevű szlovák napilap az utóbbi időben ismételtelen állást foglalt a szlovák parlamenti rendszer kinövéséi ellen. A szlovák parlamentben külön csoportot alakítottak olyanok, akik a cseh uralom idején és még Szlovákia állami önállóságának elérése után is egyéni érdekeiket a szlovák nép érdekei elé helyezték. *Murges* Károly szlovák propagandafőnök, a *Gárdista* legutóbbi számában azt írta, hogy a prágai parlamentarizmusnak ezek a jellegzetes képviselői úgyneveznek elgáncsolni a szlovák nemzeti szocializmust, csak azért, mert féltik anyagi előnyeiket. A szlovák nemzeti szocializmus mindinkább növekvő ereje azonban előbb-utóbb végez ezekkel az árnyalatokkal. A sajtóhadjáratot politikai körökben a lakosság nyíltan erősödő parlamentellenes hangulatának kifejezéséként fogják fel. (MTI.)

Pozsonyból jelentik (Német Távíráti Iroda): A szlovákiai zsidóknak egy újabb rendelkezés értelmében minden készpénz összeget, amely meghaladja a havi 3000 koronát, zárolt számlára kell befizetni. A zárolt számla felett csak a központi gazdasági hivatal engedélyével rendelkezhetnek.

A Szlovákiában élő külföldi zsidóknak a legközelebbi napokban jelentkeznük kell az illetékes rendőr, vagy csendőrhatalóságoknál. A külföldi zsidók jórészt valószínűleg rövid időn belül ki fogják utasítani. (MTI.)

Frenczel Sándor üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Épület üvegezés
Képervezés

Nagyvárad, Szt.-János utca 44
Telefon: 19-13

A legújabb német és olasz hadijelentések

Berlinből jelentik: (NTI.) A véderőfőparancsnokság a következőket közli: Egy tengeralattjárók elsüllyesztett négy felfegyverzett ellenséges kereskedelmi hajót 23.880 tonna ürtartalommal. Egy másik tengeralattjárók ugyancsak négy fegyveres ellenséges kereskedelmi hajót süllyesztett el 21.340 tonna ürtartalommal. Az Anglia hadászati fontos célpontjai ellen irányuló támadások november 18-ára virradó éjszaka és november 18-án tovább folytak. Londonon kívül, Anglia déli partjának több helysége, köztük elsősorban Southampton kikötőberendezései és ipartelepei, valamint Közép-Anglia hadiipartelepei ellen irányultak a bombatámadások. Az olasz repülőhadtest harcói gépei sikerrel támadták Anglia keleti partjait. Hajók és hajókaravánok ellen intézett támadásaik során a brit keleti partok mentén sikerült két, egyenként 3000 tonnás kereskedelmi hajót elsüllyeszteni, három másikat pedig súlyosan megrongálni.

Csekély számú brit gép eredménytelen éjszakai támadásokat intézett német terület ellen. Repülőgépvészteségünk nem volt. (MTI.)

Valahol Olaszországban (Stefani). Az olasz főhadiszállás 165. számú közleménye: Az epi-

rusi harctéren hétfőn elkezdődött harcok folytak, amelyek azonban a kölcsönösen elfoglalt állásokban nem okoztak változást, kivéve az ellenség által elfoglalt Ezri falu vidékén.

Légi alakulataink hevesen támadták az ellenség állásait, melyekben robbanásokat idéztek elő és gépfegyvertűz alá vették a csapatok táborhelyeit. 3 ellenséges repülőgépet lelőtünk, egy saját gépünk nem tért vissza.

Északafrikában légi erőnk nagy és kisméretű bombákkal, valamint gépfegyverekkel támadta meg a Siva oázis ellenséges repülőtereit, katonai berendezéseit és baraktáborait. Valamennyi repülőgépünk visszatért.

A Dodekaneszosban az ellenség megkísérelte megszerezni Kaidoro szigetét. Az ellenséget gyors visszavonulásra kényszerítettük.

Angol tengeralattjáró elsüllyesztett egy francia gőzöst.

Párizsból jelentik: (NTI.) Mint a *Petit Parisien* jelenti, november 13-ára virradó éjjel egy angol tengeralattjáró 100 kilométerre a francia partokról elsüllyesztette a Charles Edmond francia gőzöst. A gőzös Ujzelandból jött. 29 főnyi legénysége közül 22-öt sikerült megmenteni. (MTI.)

A képviselőház megkezdte a belügyi tárca költségvetésének tárgyalását

A szociális kiadásokra szánt összegek a tárca költségvetésének több mint felét teszik ki

Budapestről jelentik: (MTI.) A képviselőház kedden délelőtt megkezdte a belügyi tárca költségvetésének tárgyalását. T a s n á d i-Nagy András elnöke 10 órakor nyitotta meg az ülést. Bejelentette, hogy az állandó öszeférhetetlenségi bizottság Gratz Gusztáv öszeférhetetlenségi ügyében az előkészítő eljárást befejezte. Az ítélőbizottság kisorsolására a november 20-iki ülés napirendjére tűzik ki. Az ítélőbizottság az ügy tárgyalását a kisorsolás után nyomban megkezdte.

A napirendre áttérve közölte, hogy a belügyi tárca költségvetési vitájára az egyes pártok a következő vezérszónokokat jelentették be: MÉP: Bánky Géza, Donóth György és Petró Kálmán; Nyilaskeresztény Párt: Maróthy Károly, a Megújulás Pártja: Kiss Árpád, Árpádross Andor, Független Kisgazdapárt: Tildy Zoltán, Egyesült Keresztény Párt: Mátéfy Viktor, Szociáldemokratapárt: Peyer Károly.

Gergelyffy András előadó ismertette ezután a tárca költségvetését. Megállapította, hogy a munkások hiánya, az időjárás rosszasága és a nyomában járó gazdasági kiesés, az élelmiszeri viszonyok megnehezülése, a szociális téren jelentkező bajok szaporodása, de emellett maga az az öröndetes tény is, hogy az ország ismét megnagyobbodott, — az állami közigazgatás teendőit annyira megszorította, hogy ezek ellátása igen nagy munkakészséget kíván. A közigazgatási tisztviselői kar igen nehéz viszonyok között is megállta a helyét. A feladatok megszaporodtak és a mai rohanó élet kívánalmai a közigazgatási szervezet átalakítását követelik. A közigazgatás átalakítása benne van a belügyminiszter sürögősen végrehajtandó tervzetében. A jelen költségvetésben bizonyos gondoskodás történt a tisztviselők létszámának emeléséről. A kormányzat gondoskodni akar a közszégyi jegyzők tehermentesítéséről annak érdekében, hogy a jegyző és a falu lakossága között fenntartsa a megértő viszonyt. Az adóbehajtásról van szó elsősorban. A bürokrácia teljes kiküszöbölése aligha valószínű meg. Az életviszonyok gyakori változásával együttjár a jogszabályok sokasodása is. Arra azonban igyekezni kell, hogy a bürokrácia ne öltson túlságosan nagy méreteket. A jelen költségvetésben szociális kiadásra szánt összeg a tárca költségvetésének több, mint felét alkotja és kétszeresét az elmúlt évben erre a célra fordított összegnek. Szintén szociális célokat szolgál a több, mint négyszázmillió pengő állami köz munkáknál előirányzott összeg. A szociális gondoskodás terén a belügyi kormányzat elment addig a

határig, ameddig elmehetett. Az előadó ezután részletesen ismertette a szociális intézkedéseket.

Az előadó nagy tetszéssel fogadott beszéde után, elsőnek Maróthy Károly szolt hozzá a költségvetéshez, mint a nemzeti szocialista párt vezérszónoka. Szerinte nincs értelme annak, hogy fenntartsuk a járáások szervezetét. A községeknek nagyobb feladatkört kell biztosítani. Mivel bizalmatlan a kormány iránt, a tárca költségvetését nem fogadja el.

Benkő Géza, a MÉP vezérszónoka hangoztatta, hogy a nemzeti önfenntartás érdeke parancsolja azt, hogy sem a szociális gondoskodás, sem a népegészségügy terén nem takarékoskodjunk, mert a nonvédelmi kiadásokkal egyenrangú költségek ez. Kérte a belügyi kormányt, emelje fel a gyógyköltségekhez való hozzájárulást. Elismeréssel szolt az országos árvizügyi és menekültügyi kormánybiztosságról és az országos közegészségügyi intézet tevékenységéről. Örömmel veszi a tervezett általános közszégyi pótdó gondolatát. Sürgette a decentralizációt, az egyéni felelősség kifejlesztését, a középfokú közigazgatási bíróságok felállítását, végül hangoztatta, hogy megnyugvással látja a belügyminiszter és a belügyi kormányzat gyors és átfogó intézkedéseit. Emiatt teljes bizalommal van a kormány iránt és a költségvetést örömmel elfogadja. (MTI.)

Figyelje Halász Imre

szücs üzletét, Nagyvárad, Színház-u. 4

Ahol olcsón és izlésesen beszerezheti szörme szükségletét. Pontos kiszolgálás.

Legújabb modellek.

A MAGYAR DAI ÖSSZEVETSÉG — nagyváradi dalosegyesületei által — november 24-én, este 9 órai kezdettel a Ref. Otthon dísztermében a Főméltóságú Asszony „Erdélyért” segítőakciója javára dalünnepet rendez. Belepti díj: 1.—, 1.50 és 2 pengő.

Ötlevelés tanár rendes és magántanulók lekiismeretes előkészítését csoportosan is vállalja; magyar nyelv és helyesírást, gép- és gyorsírást, könyvelés-levelezést jutányosan tanít. Nagyvárad, Beöthy Ödön-u. 42., kapuval szemben.

ROYAL

kávéház és a hozzátartozó külön termek vezetését átvettem.

Szives pártfogást kér **Vajda Béla** kávé

Ujabb összetűzések a sziámi és indokina csapatok között

Welles cáfolja az Amerika, Anglia és Sziám közötti megegyezés híreit

Tokióból jelentik (Német Távíráti Iroda): A Domei Iroda jelentése szerint Sziám és Francia Indokina határán, elsősorban Laos határvidékén a sziámi és indokina csapatok között újabb összetűzések történtek. Sziámi repülőgépek újra határsértést követtek el. A bangoki francia követ repülőgépen Hanoiba érkezett és ott megbeszélést folytatott a francia főkormányzóval. Ugy tudják, hogy a megbeszélés mindenekelőtt Sziám területi követelésére vonatkozott. (MTI)

Washingtonból jelentik (Német Távíráti Iroda): Welles a hétfői sajtóértekezleten ér-

lyesen cáfolta azt a jelentést, amely szerint az Egyesült Államok, Anglia és Sziám megegyezést kötöttek volna, hogy közösen védekezzenek Japán ellen. Kijelentette, hogy ez a hír teljesen alaptalan.

Sziámi csapatok nem hatoltak be Francia-Indokina területére.

Tokióból jelentik (Német Távíráti Iroda): A sziámi követség a sajtójelentésekkel kapcsolatban kijelentette, hogy sziámi csapatok nem hatoltak be francia indokina területre. A sziámi kormány békés úton szándékozik elintézni a határkérdéseket. (MTI)

Megkezdte működését Nagyváradon az Országos Tisztviselői Betegsegélyezési Alap

Nagyvárad. Saját tud. A magyar kormányzat az anyaországhoz visszatért keleti és erdélyi országrészekben azonnal bevezette mindazon társadalmi intézményeket, melyek hivatva lesznek a 22 évig idegen uralom alatt élt magyar köztisztviselők szociális helyzetén segíteni.

Igy azonnal megszervezte az országos tisztviselői betegsegélyezési alapot is (O. T. B. A.), amely már meg is kezdte működését és amelyről a következőket kell tudni az érdekelteknek:

Az O. T. B. A. körzeti orvosai útján tagjainak és ezek családjának elsősorban a gyógykezeléséről gondoskodik, szükség esetén azonban kórházi ápolást is nyújt és szakorvosai révén tagjainak a legspeciálisabb orvosi kezelést nyújtja. Ezenkívül műtéti és gyermekágyi segélyeket is ad, tüdőbeteg gyógyintézetű ápolásról gondoskodik, sőt a családban előforduló halálsejtmél temetkezési segélyt is nyújt.

Tekintettel arra, hogy Nagyváradon és az anyaországhoz visszacsatolt részekben ez az intézmény eddig teljesen ismeretlen volt, szükségessé elsősorban is azt ismertetni, kik tagjai hivatalból és kötelezőleg ennek az intézménynek és kik igényjogosultak az O. T. B. A. szolgáltatásaira.

Ígényjogosultak: a) az állami rendszerű fizetési osztályba tartozó állami tisztviselők, valamint az állami gyakornokok; b) a főispánok; c) a rendkívüli követek és meghatalmazott miniszterek; d) az egyetemi nyilvános rendes, valamint nyilvános rendkívüli tanárok; e) az 1920. XX. t. c. hatálya alá tartozó kir. ítélőbírák és kir. ügyészek; f) az állami tanszemélyzet fizetési fokozatba sorolt tagjai, (beleértve a helyettes tanárokat és óvónőket is); g) az állami kezelők és kezelőnők; h) az állami műszaki al-

tisztek, szakáltisztek; i) a pénzügyőrségi albiztek; k) az állami díjnokok és szakdíjnokok; l) az állami kisegítő szolgák; m) az 1927. XXI. t. c. értelmében betegségi biztosítás kötelezettsége alá nem eső vármegyei, városi és községi alkalmazottak; n) a nem állami tanszemélyzet országos nyugdíjintézetének kötelekébe tartozó valamennyi alkalmazott és nyugdíjas; o) a vármegyei, városi és községi alkalmazottak közül azok, akik rendszeres és nyugdíjogosultsággal járó állásban működnek, figyelmen kívül hagyva, hogy alkalmaztatásuk ezidőszert még ideiglenes.

Ígényjogosultak még az O. T. B. A. szolgáltatásaira a rendőrtisztek és mindazon nyugdíjasok, akik a fenti kategóriák valamelyikéhez tartoznak.

A gyermekek igényjogosultságára nézve azt kell tudni, hogy a tisztviselők gyermekei 24 éves korig, minden más alkalmazott gyermekei 16 éves korig igényjogosultak.

Hasonlóképpen igényjogosultak az O. T. B. A. tagjainak közös háztartásban élő feleségei, özvegyei és árvái is.

Az O. T. B. A. szolgáltatások igénybevétele érdekében igényjogosultsági igazolvány szükséges. Ezt az igazolványt a számfejtő hivatalok állítják ki. Csakis ezen igazolvány megszerzése után keresse fel vagy hívja ki a körzeti orvost.

Az orvosi szolgálatot a körzeti orvosok látják el. Nagyvárad három O. T. B. A. körzetre oszlik.

I. számú körzet a Körös balpartján elterülő városrész. Körzeti orvosa dr. *Demeter Jenő* (Rákóczi-út 14., telefon: 17-90.) Rendel: 8-10 és 17-18 órák között.

II. számú körzet a Körös jobbpartja és a Rákóczi-út, Horthy Miklós-út páros számú oldala közt elterülő városrész. Körzeti orvosa dr. *Hentler Kálmán* (Balassa-tér 2., Szent József kórház; telefon: 26-66.) Rendel: 10-12 és 14-16 órák között.

III. számú körzet a Körös jobbpartján, a Rákóczi-út és Horthy Miklós-út páratlan számú oldalától északra és keletre eső városrész. Körzeti orvosa dr. *Knézy Jenő* (Csengeri-utca 12; telefon: 15-90.) Rendel: 8-10 és 15-17 órák között.

Nagyvárad és Biharmegye ellenőrző orvosa dr. *Középpessy László* (Rákóczi-út 10/a; telefon: 10-20. Az érdeklődőknek szívesen áll rendelkezésre délután 3-5-ig.

Be kell jelenteni a románterületre menekülteket

Nagyvárad thjf. város katonai parancsnoksága az 5638-1940. kat. közíg. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A bécsi döntést megelőzően Nagyváradról elmenekültek (ma is román megszállás alatt levő területre költözöttek) pontos adatainak és létszámának megállapítása végett elrendelem, hogy mindazok, akik 1940. július hó 31-ike után elmenekült nagyvárad lakosokról tudnak, ezt 1940. november hó 20-án reggel 9 órától kezdve város-háza, földszint 10. sz. szobában jelentésük be.

Bejelentésre kötelezettek elsősorban a hozzátartozók és a háztulajdonos, másodsorban a főbérő, harmadsorban ilyenek nem létében a szomszédok.

Nagyvárad, 1940. november 19.

Vitéz Rajnay Károly, s. k.
tábornok, városi katonai parancsnok.

Elárvereznek egy háttaslovat

Nagyvárad város katonai parancsnoksága katonai ügyosztálya az 5715-1940. sz. alatt a következő hirdetményt adta ki:

Közírárré teszem s közlöm mindazokkal, akiket illet, hogy Kucsovsky Gyula kinevezett zárgondnok kérelmére egy háttaslo folyó évi november 25-én a lóvásártéren nyilvános árverésen el fog árvereztetni.

Az árverés a monedit helyen és időben délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

Nagyvárad, 1940. november 18.

M. kir. Nagyvárad városi katonai parancsnok megbízásából:

Kolontáry, ügyosztályvezető.

Jelentkezzenek az eltávozott ingatlan tulajdonosok megbízottai

Nagyvárad thjf. város katonai parancsnoksága gazdasági ügyosztálya a 6946-1940 szám a. a következő hirdetményt adta ki:

Felszólítom az alatt felsorolt ingatlanok eltávozott tulajdonosainak megbízottait, hogy az azok hasznosítására, vagy bérbeadására a tulajdonostól kapott megbízásukat a városi katonai parancsnokság gazdasági ügyosztályánál (I. em. 20.) 1940 november 22-ig mutassák be.

Mindazon ingatlanokat, amelyek tulajdonosának megbízottja a megadott időpontban belül nem jelentkezik, a városi katonai parancsnokság fogja a tulajdonos javára hasznosítani.

Nagyvárad, 1940. november 18.

Vitéz Rajnay Károly, s. k.
tábornok, városi katonai parancsnok.

1. Horváth Mihály esperes Kissötétág 5. sz. 4 hold szőlő.
2. Paul Mihály Tepes Voda 19. sz. ház.
3. Petreanu Octavian Jancu Flondor u. 6. sz. 2 hold 1524 négyzetögl szőlő.
4. Drite János Rác János utca 30. Ház.
5. Gáborás Tódor Trifolui u. 17. Ház.
6. Bokuti József Sarbilor utca 23. Ház.
7. Stoica törzsmester volt Vasile Ureche 4. Ház.
8. Tiporis Constantin Frurei utca 13. sz. Ház.
9. Cente Alexandru Kaszárnya utca 10. Lakás.
10. Fábán Flórián és neje volt A. Demetriada 18. 8 hold, 1344 négyzetögl szőlő.
11. Moka János Kutiak telep 18. Lakás.
12. Krecun Viktoria Rác János u. 10. Ház.
13. Csipárus örörmester Levél utca 13. Ház.
14. Kozma Ágoston Zigre Miklós u. 7. Ház.
15. Kozma tanár Lascu Demeter utca 5. Ház.
16. Dansek Szöllősi rét 1. utca 18. szám. Ház.

Merano szálloda

BUDAPEST IV., Bécsi-utca 2.

Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz.
Pensiórendszer. Igen mérsékelt árak. Olcsó havi bérlet.

A legkellemesebb családi ház a Belváros szívében

35 perc **Kolozsvár**
70 perc **Budapest**
85 perc **Marosvásárhely**
repülőgéppel.

A Magyar Légiforgalmi Rt.

járatái télen is közlekednek.
Felvilágosítás: **Horthy Miklós-tér 5**
Telefon: 11-17

Losonc, a magyar munka városa

Irtta: Árvay Árpád

Ahogy az Ipoly mellett kanyarog kocsi, úgy érezzük magunkat, mintha Elő-Erdélyben járnánk. A szeszélyes vízfolyást dombok-dombok szegélyezik, messzebb mögöttük pedig már komoly hegyek kéklenc. Balra nem is olyan távol a trianoni határ húzódik s az a híd, amelyen éppen az elébb átszaladtunk, választotta el szinte kínai falként két évtizeden keresztül magyartól a magyart.

A kocsi pompáson gördül. Az út kitűnő. A csonkaországi részen aszfaltozott műút, az egykor cseh megszállás alatt volt területen pedig apró, gránitkockák símulnak engedelmesen a gépkocsi gummikerekei alá. Ezek a csehek legálább dolgoztak itt valamit. Építkezési kedvük nyomai lépten-nyomon megmutatkoznak.

Nógrádban járunk. A hadak útjában. Történelmi századokon át itt vonultak keresztül magyar törzsek és idegen népek milliói északi vagy fordított irányban. Talán történelem itt minden talpalatnyi föld, amiért sokat vért, küzdött és pusztult a magyar. Szinte külön birodalom is. Külön nyelve van: a *palóc*. Bihar ember fülének szokatlan, de a maga különöködő zenéjével is zamatos és magyaros.

A ruhájuk is más, az is egyéni. Színes, hívalkodó varrottas, amiben a piros színek változatai és a kék uralkodnak. Nyelv, ruha, pompázó színek mind-mind az évezredek, sőt ennél is régebb történelmi hagyományokat őrzik és azt hirdetik, hogy nem könnyen pusztul el az a nép, amely tradícióihoz hű marad.

A palóc szívós, dolgozó és élelmes. Hisz kár törzsből származik — oktatgat egyik úti-társam —, amely hetven-nyolcvan esztendővel a honfoglalás éve után érkezett csak mai hazájába, de így is annak egyik legszebb, legértékesebb részét foglalta el. A cseh megszállás nem sokat ártott neki. Ez a nép állta a vihart. Nem hősködő okvetetlenkedéssel, hanem okos, számító, reális munkával. Így vált Losonc is, ez a mindössze tizenöt ezer főnyi lakossággal bíró megyei városka, ipari gócponttá és a közgazdasági életben komoly tényezővé.

Losoncon egyetlen gyárban több, mint ezernegyszáz munkás dolgozik. Az összlakosság tíz százaléka tehát egyetlen munkahelyen tölti egész napját. Ez a posztógyár, amelyen kívül azonban számos több, kisebb üzem és vállalata van a városkának. A magyar munka városában vagyunk tehát, amely azt mutatja, hogy a magyar ipar és kereskedelem kifejlődéséhez egyáltalán nem fontos az idegen tőke és idegen vállalkozó szellem jelenléte.

Ennek a kis városnak egyetlen közvetlen utcája nincsen. A nógrádi gránit kemény, időálló burkolásával látták el Losonc minden utcáját. S ehhez nem sok kellett: csak tisztaszándékú városvezetés és kevés áldozathozavál a polgárság részéről.

A Fő-utcaú fényes portálú üzletek érik egymást. Olyan ez az utca, mint egy magyarbaültetett, miniatűr City. De a cégtáblák egész hosszú sora azt is hirdeti, hogy itt *tulnyomórészt keresztény kézben van a kereskedelem*. Zsidó üzlet csak elvétve akad. A losonciak tehát nemcsak az ipar, hanem a kereskedelem nemzetosítását is példamutatóan keresztülvittek. Nem hangoskodó, fejbeverős propagandával, aminek legtöbb esetben vajmi kevés kézzelfogható eredménye szokott lenni, hanem *lehetőleg vállalkozási kedvvel és szoros, áldozatlessz keresztény-magyar összefogással*.

Jártunk a céltudatos magyar, nemzeti munka egyik tanulságos üzemében is. Hivatalos nevén Nógrádmezei Palóc Háziipari Szövetke-

zet a neve. A vörmegeyi közjóléti alap segítő-géveivel hívta életre *Kolthai* Ernő polgármester. A nevét érdemes idejegyezni ennek a fiatal törekvő városvezetőnek, aki az új idők új embere és a szociális gondoskodást nem legeslegutolsó dolgának tartja, hanem ellenkezőleg hirdeti és gyakorlatilag meg is valósítja ezen a téren mindazt, ami az adott körülmények között lehetséges.

A nógrádmezei háziipar messzeföldön híres. De mit érne ez, ha nem volna, aki népszerűsítő és a hírnevet falatkényérré változtatná át a palócok számára. A kezdeményezés ezen a téren kétségkívül a megye főispánját, *Baross* Józsefet illeti, aki 200 szövőgépet szerzett megyéjének és tizenegy helyen állított fel altruista szövőüzemet Nógrádban. Ezek sorába tartozik a losonci üzem is, amelynek eredményes működése pedig a város polgármesterének személyes ügyévé vált.

A losonci szövetkezeti szövőüzem ma már 40 géppel dolgozik és állandóan 75 munkást foglalkoztat. Pompás, bámulatos szép bútorszöveteket, férfi és női szöveteket, len ágylepedőket, hímes varrottas függöny-, úgyterítő- és díványpárnaanyagot, törülközőket s b gyárt ez a háziipari üzem. Amit pedig gyárt, ez mind szép, olesó és tartós. Hogyne volna akkor fergalom, hogyne vásárolnának itt még messzeföldről is emberek és intézmények! Még két éve sem működik itt a polgármester, aki főispánja segítségével életre hívta az üzemet és a losonci háziipari szövőde egy év alatt máris 140-150.000 pengő forgalmat csinál. Nagy pénz ez, de még nagyobb, ha régi, rossz szokás szerint leibe átszámítjuk. Így ugyanis négy és fél millió lei jön ki...

Élelmesek és életre elszántak ennek a városnak a lakói. A vendéglőben szemben ült velem egy úr. Valami olyan furcsa evőszékkel evett, amit eddig világsavargásomban sem láttam. Egyszerre kés és villa is volt ez a szerszám, illetve késre szerelt villa, vagy villára szerelt kés, az most már mindegy. De ép ezért nemcsak vágni, hanem enni is lehetett vele. Huszonhat éve használja már gazdája. Pontosan 1914 óta. Akkor egy csúnya októberi napou rohamra vezette katonáit és jobb karján súlyosan megsérült. Azóta béna a jobb keze, semmire se tudja használni. Ezért van szüksége azóta erre a furcsa evőszékzere, aminek segítségével fel is tudja vágni és szájához is tudja emelni a falatokat.

De ez a béna kezű ember másról is nevezetes. Amikor sebe begyógyult, nem vonult vissza

Kémkedés gyanújával letartóztatták a románok báró Atzél Edét

Súlyosan bántalmazták a nagyenyedi rendőrségen

Kolozsvárról jelentik: A határon túl levő magyarság egyik vezetőjét: báró *Atzél* Ede mezőségi földbirtokost, a neves sportembert, november 3-án Nagyenyeden, amiért önvédelemből válaszolt arra a támadásra, amelyet egy román járásbíró intézett ellene, a csőcselék körükerítette és az odahívott rendőrökkel együtt a rendőrségre vitte.

Atzél a nagyenyedi rendőrségen órák hosszat szünet nélkül bántalmazták. A nagyerejű emberrel öten sem bírtak, ezért kezét-lábát összekötötték s úgy ültették.

Másnap erős fedezettel átszállították a gyulafehérvári rendőrségre, ahol előbb rendőrök

Már 170.— Pengőtől tudunk szállítani modern új hordozható (portable) írógépeket. Pár pengős részletre is. Portómentesen. Levélbeli megkeresésükre díjtalanul, vételkötelezettség nélkül bemutatjuk.

Használt román betűs gépét is becseréljük kevés ráfizetéssel új írógépre.

Raktáron tartunk:

Continental, Mercedes, Rheimetall, Kappel, Erika, Hungaria, Remtor, Pátia, Hermes, Uránia és Veritas írógépeket.

Ezenkívül raktáron vannak számoló-, sokszorosító-, címrő- és könyvelő gépek.

Írógép kölcsönzés és karbantartás.

KISS ELEK
írógép vállalata, GYULA

a jól megérdemelt nyugalomba, hanem újra kiment a harctérre és félkézrel is szolgálta hazáját.

Tóth Kálmánnak hívják. Nyugalmozott ezredes. Bizonyára sokan emlékeznek rá Erdélyben is, mert amíg olasz fogságba nem került, a 82-es székelyezred parancsnoka volt.

Nagyon kedves élmény volt számomra az a felvonulás, amit az országzászló előtt végignézhettem. Katonás fegyelemben vonultak el az ünnepi alkalom tiszteletére a város polgári egyesületei és iskolái. Középiskolások és elemisták egyaránt résztvettek a menetben. Csak két éve szabadult fel ez a város a cseh uralom alól, de ifjúságára máris büszke lehet. Olyan keményen vágják fiúk s lányok a nehéz feladatot jelentő magyar, katonai díszlépést, ahogy csak igazi katonanemzet fiaí vághatják.

Ha ilyen ütemben veszi át a katonai nevelést fiatalágunk, akkor sem a magyar honvédséget, sem az ország jövőjét nincs mitől féltetni. Különösen ha még azt is megsúgják az embernek, hogy az a csoport, amely a legszabályosabb menetben és lépésben vonult el, éppen a — süketnémák intézeti növendékeinek csoportja volt...

Ebben a munkavárosban (jól jegyezzük meg: nem munkásvárost mondtam!) tehát sokat lehet tanulni. Ezt a tanulságot röviden és tömören *Horváth* Sándor, a megye alispánja így fejezte ki előttem: *a magyarságnak társadalmi szervezés kell, de nem politikumra, hanem gazdasági és kulturális önvédelemre.*

Azt hiszem, ezzel a megállapítással, amely olyan, mint az a bizonyos szabályszerűen fejű talált szög, minden józan magyar ember egyetérthet.

ültelgették, majd a gyulafehérvári rendőrfőnök személyesen boxerütéseket mért a magát védeni nem tudó báróra.

A magyarság vezetőinek közbenjárására csak annyit sikerült elérni, hogy a fehérmegyei prefektus személyesen látogatta meg a rendőrség fogdáijában is és meggyőződött azokról a sérülésekről, amelyeket szenvedett. A prefektus megígérte, hogy vizsgálatot indít az ügyben.

Atzél Edét újabb három nap elteltével hatóság eleni erőszak vádjával és kémkedés gyanújával terhelten a *nagyszebeni hadbíró*ság jogházába vitték és jelenleg is ott van.

Carlton szálloda

a Dunapart polgári jellegű szállodája a Belváros szívében.

Etterem, kávéház a házban.

Olcsó sörözőnk közkedvelt.

Kedvezményes szobaárak

Miért drága a nagyváradai piac?

Nagyvár ad. Saját tud. Hol volt hol nem volt, az óperenciás tengeren is túl, valahol a Sebes Körös völgyében volt egyszer egy város. Tengernyi sok nép, hatalmas paloták, templomok, tündérszép leányzók és sok-sok szép minden volt abban a városban. De ez még mind semmi ahhoz, amit ebben a gyönyörű szép városban a Körös egyik oldalán lehetett látni. Tudjátok-e mi volt ott? ... No, ha nem tudjátok, elmondom: volt ott egy hatalmas piac. Csodájára jártak ennek a piacnak heted-hétországából. Megtermett ott minden, amit szem, száj kívánt, kezdve a tavaszi galambbegytől a téli körtéig s a biztostűtől az alig használt szilvskin-bundáig. S a pazarságot csak még híresebbé tette az, hogy olyan olcsón, mint ezen a piacon, még a mesebeli boltosnál sem lehetett vásárolni. Két karajcárért annyi zöldpaprikát adtak, hogy kilenc szekér alig bírta hazacipelni s háromért már megvehetted a félpiacot ...

Hol volt, hol nem volt ... (Ami most jön az már nem mese, hanem valóság.)

Tisztviselőbarátom panaszkodik: — Rettenetes! Nem győzöm a feleségemet pénzzel — s ha kérdelem tőle, mire költi hetenkint a súlyosabbnál súlyosabb összegeket, mindig egyetlen szóval fizet ki: — A piacon.

S panaszkodik nemcsak a tisztviselőbarátom, hanem a szabóm, a cipészem, az udvarunkban lakó vasgyári munkás s panaszkodik az utcacseprő is, aki hajnali hazatéréseimkor szokott rámköszönni:

— Szerkesztő úr, mér' nem írják ki azt a piacot az újságba? Tegnap is egy egész napi keresetemet — egy pengőt — adtam három pár tojásért ...

... S a kosztadóném is aggódó arccal nézi, amikor jóévtággal mégegyszer veszek a bablevestől — s ő is mindig a piacot emlegeti. Fogadni mernék, hogy elsején megint emelni fog...

Londonban utcák állnak lángokban ... hajókaravánok vándorolnak a tengerek fenekére ... Bukarestben palotákat dönt romba a földrengés ... Hellas népe légháritóágyúk mellett silbakol ... Tele van világrengető eseményekkel az újság, a rádió s az emberek mégsem ezekről tárgyalnak a váradai utcákon, a váradai fodrászüzletekben s váradai boltok pultjai mögött s nem ezekről tárgyalnak a komoly számoszlopok előtt görnyedő bankhivatalnokok, hanem — a piacon.

„Nem azért élünk, hogy együnk, hanem azért eszünk, hogy éljünk“, állapította meg anakidejék az öreg Molière; azonban bármennyire is forgolódják a sírjában — kénytelen vagyok megállapítani, hogy a technika vívmányainak és a gyönyörűbbnél gyönyörűbb szociális elméletek századának szülöttjei — igazán nagyon kevés kivétellel azért élnek le viharos életüket, azért élnek le évtizedeik keserves hónapjait s napjait, hogy egyik napról a másikra ki-elégíthessék gyomor öfelségét. Röviden, szabatosan: azért élnek, hogy ehessenek.

És ebben a kellemetlen évés történetében nálunk Váradon leghatalmasabb tényező a piac.

A váradiaiak valóban a piacon élnek s megszokták, hogy mi hiányzik az élelétárból, ami hiányzik a pincéből, konyhából, azt tényleg megtermi a piac ... S megszokták, hogy olcsón terem minden a váradai piacon ... És most, amikor rövid néhány hónap alatt háromszorosára, négy-szeresére, sőt ötszörösére emelkedett a piaci cikkek ára s egyes cikkeket megkapni sem lehet, megakadtak a háztartások s egész családi értekezleteket kell tartani vacsora után a másnapi menü felett. Almalevest nem főzhetnek, mert cukor nélkül maradtak. Rántásos főzeléket megint bajos főzni, mert a hentes csak akkor ad zsírnakvalót, amikor éppen kedve van elővenni a pult alá, vagy a jékszekerény tetejére rejtett protekciós szalonnát — s ha netalán mégis ad egy negyedkilót, csak akkor hajlandó kiszolgálni a vevőt, ha az húst is vásárol. Dió-laskát, hogy főzzön a váradai asszony, amikor szemmel sem látni diót a piacon ... Pedig a férj elég jól keres ...

Mit csinálnak ott, ahol csak fillérek vannak, vagy még azok sincsenek a háznál? ... Hogyan vesz zsírnakvalót az a szegény ember, aki boldog, ha főzelékfélét jól lakhat, amikor zsírnakvalót csak akkor adnak neki, ha legalább egy fél kiló húst is vásárol.

A piacon erős kézzel igyekszik rendet teremteni Bányai István, az új „piaci kapitány“. Elkísértük legutóbbi körútján s tanúi voltunk nagyon sok jellemző esetnek.

A tejjel mostanában nagyon sok baj van. 24 fillérré — 8 leire maximálták, de a falusiak nem hajlandók ennyiért s a közönség szó nélkül fizet annyit, amennyit kérnek a tejért. Szemünk előtt fizetett ki egy hölgy tíz leit egy liter tejért, s amikor megkérdeztük mennyiért vette a tejet, azt felelte: nyolc lejért. Nemhogy segítenek az árelenőrző közegeknek, — még az árdrágítóknak falaznak. Így azután nehéz rendet tartani.

Egy román asszony ijedten dugta el tejeskannáját, amikor közeledni látott bennünket. „El van romolva a tej“ — mondta, amikor az áru után érdeklődtünk. S megnéztük, valóban el volt „romolva“: három liter vizet töltött az asszony két liter tejhez. 10 lejével akarta elmélni a körösvíz literjét a váradai közönségnek.

A fapiacra sok fa volt legutóbb. Az ára azonban mindnek nagyon magas. Megkérdeztük az egyik gazdát, mire mondja a szekér fáját?

— Ezerhatszáz lei, — hangzott a válasz.

— Nem fél bátyám, hogy rosszul jár. Tudhatná mennyire van maximálva a fa ára? — csattantunk föl a nagy összeg hallatán.

— De maximálják meg az urak, akkor a kabát árát is, meg a csizma árát is! — vágott vissza a gazda.

... Ezen aztán úgy elgondolkoztunk, hogy a viszontváltással szépen elmaradtunk ...

A marhavásártéren megint a tej került szóba.

— Azt írják az urak a lapokban, hogy drága a tej — mondta az egyik váradkörnyéki tehéntartó gazda. — Tessék csak papírt, ceruzát venni elő. Igaz, szénából sok termett az idén s aránylag nem is drága, de az a baj, hogy nem jó minőségű s éppen ezért az idei szénától nem ad tejet a tehén. Így adni kell neki 20 lei áru

széna mellett még legalább 6—7 liter tengeridarát naponként. Ez körülbelül 50 lei érték, mert a tengeri ára napról-napra emelkedik. S számítani kell a beszerzési árat, gondot, bajlást, kockázatot, beszállítást. Ahogy kifejtek a tejet, 8 leiben van a gazdának, ha csak a takarmány árát számítjuk; tehát a valódi árnak 10 leinek kellene lenni. Ezért nincs tej. Inkább megisszuk magunk, vagy lefőlőzzük s vaját csinálunk belőle magunknak. Zsirhoz úgysem lehet jutni ... S ne feledjük el azt sem, hogy ahány liter tejet ad, annyi ezrest kérnek ma egy fejős tehénért! ...

Ha így termelői szemüvegen át nézzük az áremelkedést, akkor kénytelenek vagyunk megállapítani, — bármennyire saját városi bőrünkre is megy —, hogy a maguk szempontjából a falusiaknak is igazuk van. Viszont városi bajtársam meg azzal érvel, hogy neki nem emelkedett a fizetése, hát akkor, miből fizesse ezeket a szörnyű árakat? ... Mit tehetünk mást mi pártatlan közérdekképviselők: neki is igazat adunk — s amikor mindkettőnek igazat adunk, a magunk szempontjából, nekünk is igazunk van ...

Hát akkor hol a hiba? ...

Marjalaky Tibor

Országzászlóavató ünnepségek Csik megyében

Csikszereada. Saját tud. Csik megye községeiben egyre-másra emelkednek árbócra a magyar nemzet büszke lobogói, hogy hirdessék a felszabadulást és jelezzék, hogy ez a föld magyar volt, magyar lett és az is marad, míg egyetlen székely él a büszke fenyvesek kicsiny falvaiban.

Csikmenaság község volt Csikban a legelső, mely hősiemlékmű megáldásával egyidejűleg tartotta meg országzászló avató ünnepségét, majd Csikszentdomokos, — Márton Áron püspök szülőfaluja — következett. Természetesen a megye 60 községe versenyez abban, hogy minél előbb országzászlója lehessen. Lelkes papok, tanítók, előjárók dolgoznak a megfelelő ünnepségek előkészületein és várják az anyaországba származott községi polgárok ajándékozásait.

Gyergyócsomafalva község volt a gyergyói falvak közül az első, amely hatalmas és igen jól sikerült ünnepség keretében zászlót avatott. A zászlót harminchat községből elszármazott lakos ajándékozta és azt Csikszereada budapesti uriaszszony adta át Borsos Árpád községi jegyzőnek. Avató beszédet dr. Gaál Alajos orvos, a gyergyói Magyar Párt járási elnöke mondott, míg a szertartást Rácz Vince gyergyóújfalvi plébános tartotta. Az ünnepség előkészítésén sokat fáradozott Súlyom Béla plébános, Agoston János egyházi főgondnok és Ferencz Sándor, valamint az egész tanítói és előjárói kar. A közeli napokban Csik-karcsfalva ünnepelt.

Itt nem lesz érdektelen kitérni egy másik zászló avatási ünnepségre, mely 1939 május 14-én történt, hatalmas román megmozdulással. A megye és község hatóságai „előkelőségei“, tanügyi személyzete és állami iskolás gyermekek jelenlétében huzzák fel a román trikolt a piac tere felállítását hatalmas csiki fenyő hegyébe. Aztán a szomszékely felcsiki községre ráborult a májusi illatos este. Mig részeg román csendőrok duhajkodtak a kocsmákban és az „előkelőségek járták a „zsukát“ valahol: titokzatosan eltűnt a lobogó a zászlórúd ormáról. Másnap reggel aztán következett az investigáció. Letartóztatták Bíró András községi pénztárnokot, Szász Jenő kereskedőjét és Gál Sándor fiatalembert. Őket gyanúsították a zászló levágásával. Következett a vallatás. Utés, verés, hadbíróság, míg aztán a három vádlottat bizonyítékok hiányában fel kellett menteni. Sohasem lehetett megtudni, ki volt a tettes.

Ezek után nem csoda, ha Karcsfalva székely közönsége még nagyobb lelkeséssel és elégtéllel tartotta meg zászlóavató ünnepségét. Szentmise után gyermekkar, szavalókórus, tárogatószó, felvonulás, vegyeskar, énekszám, tánc, gyermekszindarab szerepel műsoron. A katonai díszszázadot a 23. gy. e. harmadik zászlóalja adta, mely kitűnő magánszámokkal is szerepelt. A szép ünnepség megrendezéséért sokat tett az előjáróság, Erdély András plébános és a tanítói kar, Szász József igazgatótanító karnagy vezetésével.

Hasonló lélekemelő és bensőséges körülmények között tartott zászlóavatást Tusnád község Zászlóját tusnádji Elthess Gyula dr. egy. m. tanár, kormányfőtanácsos ajándékozta. Az ünnepi beszédet Andrácz Géza plébános mondotta, míg a zászlót Jakab Béla k. bíró vette át. Az ünnepséget műsoros estély, majd tánc fejezte be. Nagykáson három községe november 17-én. Csikszereada város pedig 24-én avatja fel ereklyés országzászlóját.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30 P. félévre
15 P, egy óra 2.50 Pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekszámlánk
száma: 72.301.

Időjárás

Elénkebb szél, több helyen eső, egyes helyeken záporosó, a szélvédettebb területeken pedig köd. A hőmérséklet ma nem változik, holnap ellenben már valószínűen csökken. (MTI.)

VATIKÁNÁROSBAN IS KORLÁTOZTAK A KENYÉRFOGYASZTÁST. Rómából jelentik (Német Távirati Iroda): A Vatikánvárosban bevezették a kenyér- és mellett tésztafogyasztás szabályozását. A lakosság fejadagja a Vatikánvárosban napi 300 gramm kenyér és havi két kiló mellett tészta. (MTI.)

Ügyvédi hír. Dr. Lammel Antal ügyvédi irodáját áthelyezte a Hitler Adolf u. (volt Uri u.) 7. szám alá.

Vadásztöltény

Knébl puskaművestől
Budapest, Baross u. 17.
Kérjen árjegyzéket. Keresztény cég!

* Megjelent a Hátulajdonosok Adó- és Illetékügyi Kiskatéja vagyis a magyar adó- és illetéktörvény gyakorlati ismertetése, dr. Lengyel Zsigmond, a Nagyvárad Hátulajdonosok Szövetsége ügyvezető elnöke nagyváradai és dr. Lengyel Ernő budapesti ügyvédek szerkesztésében. Ára 1.50 P, kapható Kossuth-utca 13. szám alatt a szerzőnél és a könyvkereskedésekben.

HÁZASSÁG. Csikkozsmási Mátyás Vilma famitónó és dr. Csiky Kálmán kolozsvári orvos házasságot kötöttek. Mátyás Vilma édesapja, Udvari Mátyás István kereskedő és gyártulajdonos, a Magyar Párt ottani tagozatának elnöke, aki egész családjával teljes szívvel és lélekkel állott minden magyar ügy szolgálatában.

* Minden sörív megállapíthatja, hogy a Dréher Haggenmacher Szent László sörnek nincsen párja.

Az „Örszem“ telefonszámja 10—77.

Saját legénysége gyújtott fel egy német hajót. Amerikában nagy feltűnést keltettek a mexikói öbölben lejárású események. Négy német kereskedelmi hajó, az Orinoco, az Idarwalt, a Rhein és a Phrygia kifutottak Tampicoból. Spanyol kikötőbe iparkodtak. Röviddel később a Phrygia lángokba borult, a többi hajó pedig amilyen gyorsan csak tudott, visszatért a kikötőbe. Állítólag a Phrygiát saját legénysége gyújtotta fel, mert ellenséges hadihajót vettek észre.

Temetés. Kolozsnémai Bereczky Sándor jankafalvi földbirtokos 65 éves korában meghalt. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz Nagyváradon a Haller-kápolnából. (Erdélyi „Concordia“.)

Zugkereskedők fűrészpont árusítottak cukor helyett. Pécsről jelentik: Pécsért a legszemérmelenebb árdragítás folyik nemcsak a cukorral, hanem a cukorjeggel is. A cukorjegy bevezetésével igen sokan jutottak annyi cukorhoz, amennyit soha nem vásároltak. És mert a cukoradag másutt meg kevés, a kedvező alkalmat siettek is kihasználni mindazok, akiknek felesleges cukoruk van. Ma már nyíltan árusítják a cukorjegyeket, sőt a cukrot is. Tudott dolog, hogy két pengőért annyi cukrot lehet vásárolni ilyen zugkereskedelemben, amennyi kell. — Most arról értesülünk, hogy ennek a zugkereskedelemnek már szélhámosai is vannak. Az utóbbi időben számtalanszor előfordult, hogy ezek a szélhámosok két pengőért cukrot kínáltak megvételre. A cukrot le is szállították. A vevők csak később jöttek rá, hogy a csomagnak csak egy kis része volt cukor, a többi fűrészpont. A kárvallottak végre is a rendőrséghez fordultak, ahol jelenleg is több ilyen ügyben folyik eljárás.

Kolozsnémai Bereczky Sándor halála. Mint résztvevője a munkabérének, kolozsnémai Bereczky Sándor jankafalvi földbirtokos 65 éves korában hétfőn reggel 8 órakor hirtelen meghalt. Az előkelő, erdélyiszerte ismert földesur temetése Nagyváradon, az olasz temető Haller kápolnájából szerdán délután 3 órakor lesz. Feleségén, özv. Bereczky Sándorné sz. Kleszner Sárán kívül Bereczky Gyuláné szül. Puhács Anna, Vancsa Áronné sz. Kleszner Margit, Vancsa Áron sógorai és sógornői, Kleszner Iván nagybátyja, Bereczky László és neje, Bereczky Anna, Bereczky Gyula és neje, Bereczky Iván és neje, Bereczky Ilona és Vancsa Sándor unokahugai és unokaöccsei gyászolják.

* Felhívás. Farcu N. György volt Torna u. 5. sz. a. sókereskedő hiteltelzőt felhívom, hogy követeleseit az általam átvett fenti üzletben 3 nap alatt a törvényes következmények terhe mellett jelentsék be. Darabont Gyula.

A MAGYAR SAJTÓ HÁZA. Budapestről jelentik: Az Országos Magyar Sajtókamara hivatalos lapjának új száma közli, hogy a Sajtókamara megvette az Andrassy-ut 101. számú házat s ott rendezi majd be a Magyar Sajtó Székházát.

A székelyhídi Országzászló-émlékmű alapkövetéle. Nagyvárad. Saját tud. Lélekemelő szép ünnepség keretében és nagy közönség jelenlétében helyezték el vasárnap délelőtt a felállítandó emlékmű alapkövét a székelyhídi főtéren. Az alapkövetéleli okmányt gróf Stubenbergről József helybeli nagybirtokos helyezte el a leendőtt s most az emlékmű elé visszaállítandó Turul szobor alapjába. A lelkes hangú ünnepi beszédet Penkert Sándor gyógyszerész mondotta. Az ünnepélyen jelen voltak: a járási katonai parancsnokság tisztái és polgári tagjai, Somlay Zoltán ezredes vezetésével. A tervek szerint a díszes és szép emlékmű, éppúgy mint a bihari-díszegri, a román erődök anyagából épül és előreláthatóan a jövő hónap folyamán lesz kész.

„HUNNIA“ törv. véd. gyógybetétes gyermekcipők érkeztek a „NORMA“ cipőüzletbe

(Rákóci-ut 2 sz.)

Eladási árak:

23—26-ig	Pengő	11.50
27—30-ig	„	13.50 2/2 talppal
31—36-ig	„	15.50

Svájcban bevezetik az előzetes katonai kiképzést. Bernből jelentik: (Német Távirati Iroda.) Vasárnap Svájc különböző helyeiben politikai gyűléseket tartottak. Ezek főtárgya a december elseji népszavazás és az ezzel szemben tanúsítandó magatartás volt. Ez a népszavazás arra ad választ, vajjon a nép akarja-e, hogy Svájcban bevezessék az előzetes katonai kiképzést. Majdnem valamennyi gyűlésen elhatározták, hogy indítványozni fogják a törvény elfogadását. (MTI.)

KOÓS KÁROLY ELŐADÁSA A MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPÍTÉSZEK EGYESÜLETÉBEN. Budapestről jelentik: A Magyar Mérnök- és Építészegyletben nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott Koós Károly, a kiváló erdélyi író és építőművész, aki javaslatot terjesztett a szakosztály elé. Ebben kérte, állítsanak fel egy Erdélyre vonatkozó műemlékbiztonsági hozzájáruló emberekből, tartásnak fenn kolozsvári központtal egy irodát, amelyből központilag irányítják az erdélyi műemlékek ügyét. Bővítésük ki a műemlékek védelméről szóló törvényt azzal, hogy az ne csak egyes műemlékekre, hanem egyes városokra, városrészekre, falvakra is vonatkozzék. Az indítványt elfogadták azzal, hogy ezt eljuttatják az illetékes kormánykörökhöz.

Pisztolytisztítás közben lelőtt egy kislányt a vigyázatlan gazdálkodó. Iskaszentgyörgyről jelentik: (MTI.) Iskaszentgyörgy fehérmegyei községben Horváth János lakásának konyhájában pisztolyával foglalatzkodott. A pisztoly véletlenül elsült és a golyó szíven találta az éppen akkor belépő Takács János hét éves fiúcskát. A kislány azonnal meghalt. A csendőrség megindította a nyomozást.

RENDELET A BÁNYÁSZOK LEGKISEBB MUNKABÉRÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSÁRÓL. Budapestről jelentik: (MTI.) A Budapesti Közlöny keddi száma közli az iparügyi miniszternek az esztergomi szénmedencében, a salgótarjáni kőszénbánya dorogi szénbányaszatánál, a tatái szénmedencében a Magyar Általános Kőszénbánya R-T. tatabányai szénbányaszatánál, a pécsi szénmedencében, az Első Dunagőzhajózási Társaság pécsvidéki szénbányaszatánál és a Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat Tolna-baranyai szénbányaszatánál foglalkoztatott bányamunkások legkisebb munkabérének megállapítása tárgyában kiadott rendeleteit. Egyidejűleg külön intézkedéssel az iparügyi miniszter új béreket állapított meg a komlói

3500 pár cipőmegrendelés az „Erdélyért“ mozgalom céljaira. Kolozsvárról jelenti a M. T. I.: Az „Erdélyért“ akció keretében a kolozsvári cipőiparosok az erdélyi szociális szervezet útján 3500 pár cipőre kaptak megrendelést a szegénysorsú iskolás gyermekek számára.

A BÉREK LESZÁLLÍTÁSA KÉRDÉSÉBEN mindenkinél díjmentesen nyújt felvilágosítást a Lakásbérlet Szövetsége, Rimánóczy-utca 12.

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

Segélyt kaptak Csikszereida város segélyre szoruló kisiparosai. Saját tud. A magyar ipari kormány átlátva, hogy a székelyföldi kisiparosok a román megszállás alatt igen sokat szenvedtek és az anyagi tönk szélére jutottak, kötelességének tartotta, hogy legalább pillanatnyi segélyezésben részesítse azokat a kézműiparosokat, akik arra leginkább rászorultak. Ezen a címen 34 városi kisiparosnak osztott ki vitéz Eder Elemé ezredes, városi katonai parancsnok 160 ezer leinek megfelelő pengő segély 100—200 pengős ösz szegekben. A segélyezettek nevében Bakcsy Károly ipartestületi elnök mondott köszönetet Eder városparancsnok utján az ipari kormánynak.

Megszakították a kapcsolatokat a világ kommunista pártjával az amerikai kommunisták. A Egyesült Államokban működő kommunista párt rendkívüli közgyűlésén megszakította a kapcsolatokat a világ egyéb kommunista pártjaival. A javaslatot vezetőjük, Earl Browder indítványára egyhanguan elfogadák. A határozatra szükség volt, mert most megszüntetnek az USA-ban minden külföldi körökkel kapcsolatot fenntartó szervezetet. Ez volt a feltétele annak, hogy a kommunista pártot elismerjék, mint az amerikai munkásság egyik politikai pártját. állami szénbányaszatánál is.

„Budapesti Üdülőttelep“ néven nagy nyaralóhely épül Marosfőn. Csikszereida. Saját tud. Dr. Gidró László budapesti törvényhatósági tag, karcfalvi székely származású sportember indítványára, Budapest Székesfőváros törvényhatósági bizottságának legutóbb tartott gyűlésén elhatározták, hogy a Csik megyében, a tenger színe fölött ezer méter magasságban fekvő kitűnő nyaralóttelepen „Budapesti Üdülőttelep“ címen, nyaraló otthont létesít. Ennek költségeire már meg is szavazott a közgyűlés 300 ezer pengő. Az otthont székely építésszek és iparosok valamint székely munkások fogják felépíteni, természetesen teljes székely stílusban. Az otthonnal kapcsolatban Basedow-kórház is épül. Ezt a székelyföldi idegenforgalom tekintetében rendkívül fontos vállalkozást árkosi dr. Veress Gábor m. kir. kormányfőtanácsos, a Hargitaváraljai Jelkőpes Székely község főbírája jelentette be a budapesti Vigadóban tartott székely nemzeti ünnepen. Dr. Veress egyben köszönetét és háláját tolmácsolta az egész Székelyföld nevében dr. Karafiáth Jenő főpolgármesternek és dr. Szendy Károlynak, Budapest székesfőváros polgármesterének lelkes elhatározásáért. Az elhatározást a m. kir. belügyminiszterium is jóváhagyta. Ennek az otthonnak, valamint az ezután építendő sanatóriumnak ügyét egyébként a megyében dr. Elthess Endre karcfalvi főorvos és több lelkes munkatársa nagy szeretettel karolta fel és ebben a kormánynak nagyobb segítőkészségét látja.

Holnap indul az APOLLO filmszínház Csathó Kálmán óriási sikerű szindarabjának filmváltozatával

FÜSZER ÉS CSEMEGE

Főszerepben: Jávor Pál, Szörényi Eva, Somlay Arthur és Vizváry Mariska

Ma utoljára: SZEGÉNY GAZDAGOK

Nőikabátok, szőrmebundák BUDAPESTI különlegességek legolcsóbban HEVESI divatáruházában

Nagyvárad, Hlatki Endre (volt Zöldfa-u.) 8.

Időszerű gazdasági útmutató

A visszatért országrészeknek az anyaország gazdasági rendjébe való zökkenésmentes bekapcsolódása

(Tízennyolcadik közlemény.)

E rendelet végrehajtására a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter *Áruellátási Bizottság*-ot létesített, melynek elnökét és egy tagját a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium delegálta, tagjait pedig paritásos alapon a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Gyáriparosok Országos Szövetsége küldi be. Nevezett bizottság ügykezelését a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara végzi. A bizottságnak ez az összetétele lehetővé tette már eddig is nemcsak a befutott panaszok igen gondos kivizsgálását és orvoslását, hanem a többi kereskedelmi és iparkamara közreműködésével a távolabbi vidékeken esetleg jelentkező áruhiány figyelemmel kísérését és az elsőrendű közszükségleti cikkekben a lakosság igényeinek még az új keresztény kereskedők és a Nemzeti Önállósítási alap támogatásával keletkezett új intelligens kereskedelmi réteg útján való kielégítését is.

A bizottság működésének tehát Erdély határárt kereskedői szempontjából és komoly gyakorlati jelentősége van. Az áruellátási Bizottságával kapcsolatos és az Áruellátási Bizottsághoz intézendő panaszok és bejelentések a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarához (Budapest, V. Szemere-u. 6. sz.) küldendők.

Árszabályozás. Árelenőrzés

A hatósági árszabályozás és árelenőrzés célja általában az, hogy gátat vessen a rendkívüli viszonyok között előfordulni szokott — mind tüzelő, mind fogyasztói szempontból káros — áringadozásoknak és megakadályozza az indokolatlan árfelhajtást és ezen keresztül pénzünk vásárló erejének romlását. Ennek a nagyjelentőségű és a lakosság minden rétegét érintő kormányfeladatnak végrehajtására a magyar kormány *árelenőrző országos kormánybiztost* nevezett ki, aki a gazdasági élet egész területén intézkedési joggal van fölruházva oly irányban, hogy szabályozhassa a közszükségleti cikkek mindenkorit árait.

Az árszabályozást a 8900/39. M. E. sz. rendelet vezette be, mely kimondta, hogy az 1939. évi augusztus hó 26-án fennállott árakat kell az iparcikkek, valamint a rendeletben taxatív felsorolt gazdasági termékek és termények legmagasabb árának tekinteni.

Ezek a termékek és termények a következők: búza, rozs, kétszeres, árpa, zab, tengeri, ezek őrleményei, sertészsír, háj, szalonna, bab, borsó, lenese, burgonya, tej, vaj, korpa, takarmányliszt, répaszelet, melasz, olajpogácsa.

Az ilyként rögzített árakat egyéni áraknak kell tekinteni, azaz minden egyes gyáros, nagykereskedő vagy viszonteladó csak az ezen napon egyénenként és egyénekként szemben alkalmazott árakon adhat el, azaz, amennyiben egyes vevőivel szemben más és más árakat alkalmazott, azokat ugyanazokkal szemben továbbra is alkalmazni köteles.

Ezeket az egyéni árakat senki önhatálmulag, az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosa (továbbiakban ÁOK) írásbeli rendelete vagy rendelkezése nélkül fel nem emelheti, valamint az addig érvényben volt eladási és fizetési feltételeket meg nem változthatja, és mindenképp tartozik a rendelkezésére álló készletek és beszerzések arányában kiszolgáltatni.

Az ilyként rögzített árakhoz az ÁOK esetrel-esetre az anyagárak és a munkabérek emelkedésének megfelelő felárakat engedélyez, és pedig rendszerint egyes megnevezett cégek részére egyéni felárakat és csak kivételes esetekben általános érvényű felárakat (pl. vegyi termékekre, tűzfára, faszénre, mézre, stb.).

Ezek a felárak minden haszon és kezelési költség felszámítása nélkül, az áru változatlan alakban való továbbadása esetén, kizárólag változatlan összeggel, feldolgozás esetén pedig csak oly összeggel háríthatók tovább, mint amennyivel az a készáru előállítását árát emeli.

Az utóbbi időben az ÁOK egyes cikkek ármegállapításával kapcsolatban a bruttó haszonkulcs megállapításának rendszerét alkalmazta. Első ilyen irányú rendelete a külföldről behozott fenyő-, fűrészelt-, faragott-, gömbfa és a rúd bruttó haszonkulcsának megállapítása volt (10.300/40.) Ezt a rendeletet sorjában követték a gyapjúfonalak és szövetek (2600/40. ÁOK sz.), nagybani a kész női és a kész leánygyermek felsőruhák (4750/40. ÁOK), a kész férfi és a fiúgyermekruhák (6000/40) nagybani és a zsinór, szalag és paszomány árúk (6.060/40.) a kész cipő és lábbelik (15160/940) kicsinybani bruttó haszonkulcsára vonatkozó rendeletek.

Az ÁOK feladatának jelentőségét különösen kidomborítja az intézménynek a közvetett adók május hó folyamán történt felemelésénél gyakorolt szerepe. A kincstár a bevételek fokozása érdekében kénytelen volt a közvetett adók felemelésének eszközéhez nyulni, ami ugyanis súlyos árpolitikai problémát is vetett fel. Az ÁOK az addig követett árpolitikai elveket alkalmazta ennek az árpolitikai problémának a megoldására is.

Általános volt akkor az aggodalom, hogy a közvetett adók felemelése megbontja a magyar árszínvonalat, a közönség pedig áremelkedéstől tartva, nagy áruvásárlásokba kezd. Az ÁOK akkor engedélyt adott arra, hogy a vállalatok a feldolgozásra kerülő anyagok és készáruk adóösszeletét átháríthassák, de nem engedte meg annak a költségösszeletnek az áthárítását, amely a vállalatoknál az általános költségekben jelentkezett.

Ennek az árpolitikai elvnek alkalmazása ez esetben is teljes eredményre vezetett, mert a közvetett adók felemelése a gazdasági életben nyugtalanságot, az árszínvonalban pedig meg nem engedhető kilengést nem okozott.

Az árelenőrzés általában véve az ÁOK erre hivatott szervei útján történik. Esetről-esetre azonban a Kereskedelmi és Iparkamarákat is felkéri az ellenőrzésre és ez a gyakorlatban abban a formában jelentkezik, hogy a kamara havonta állapítja meg, hogy a fontosabb szükségleti cikkek árszínvonalában történnie-e a rendelkezések intencióival ellenkező árváltozás. (Folytatjuk)

Szépségápolás speciálistája Daikovits Jánosné

25 éve működő kozmetika.
Kitűnően bevált szépségápoló szerek.
Bémer-tér 3. emelet.

Mi lesz november 24-én?

Nagyvárad összes katolikus női egyesületeinek **nagygyűlése**, gróf Bethlen Györgyné nőszővetségi elnökasszony vezetése mellett, **délután 5 órakor a Katolikus Kőr disztermében**, Mindenkit hívunk, várunk!!!

Rendelet az elhagyott erdélyi lakások sorsáról

A Magyar Távirati Iroda jelenté:

A Budapesti Közlöny legközelebbi száma közli a m. kir. minisztériumnak a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen egyes lakásbérleti jogviszonyok rendezéséről szóló 8230—1940. M. E. számú rendeletét, amely az említett területen közhivatalok, polgári és katonai közszolgálati alkalmazottak és menekültek, valamint ipart vagy kereskedést folytató személyek elhelyezése céljából közérdekből lehetővé teszi a már egy hónapot meghaladó idő óta elhagyott lakások igénybevételeit.

A rendelet értelmében a bérbeadó az olyan lakást, amelyet a bérlő felmondás nélkül kiürített, vagy amelynek bérlője egy hónapot meghaladó idő óta külföldre távozott anélkül, hogy a lakás gondozására bárkinek megbízást adott volna, azonnali hatállyal megszüntetheti. Az elsőfokú közigazgatási hatóság — amennyiben annak szükségse fennforog — kijelölheti azokat a személyeket, akiknek az elhagyott lakásban való elhelyezése közérdekből szükséges. A bérbeadó a kijelölt személyek valamelyikének jogosult a lakást a hatóság által meghatározott határidő alatt bérbeadni. Ennek elmulasztása esetében a bérbeadás iránt a hatóság intézkedik.

Ha maga a tulajdonos is eltávozott, részére a hatóság ügygondnokot rendelhet ki, szükség esetében a hatóság gondoskodik az elhagyott lakásban lévő bútoroknak és egyéb ingóságoknak és ingóságok tulajdonosának költségén való elhelyezéséről.

Január 1-től megszűnik a tiszteletpéldány, és a lapok nem adnak le ingyen egyesületi közleményeket

Budapestről jelentik: A sajtókamara épületében népes gyűlést tartott a lapkiadói főosztály. Az ülésen a lapok képviselői rámutattak arra, hogy a lapkiadást egyre súlyosabb terhek érik. Minimálták a nyomdai munkásság fizetését, majd még 7 százalékos emelést is léptettek életbe, azután fokozatosan drágult a papír, az ólom, a festék és más egyéb nyomdai szükségleti tárgy, ugyanakkor a lapok előfizetési árát emelni nem volt módjukban.

A kiadói főosztály elhatározta az újságírói fizetések emelését, százalékos arányban azzal az elhatározással, hogy sürgős felterjesztést intézzen az árkormánybiztossághoz s kéri az előfizetési ár felemelését.

Ugyanakkor egyhangulag, határozatilag kimondták, hogy megszüntetik jövő év január elsejétől az összes tiszteletpéldányokat, év vidéki, mint fővárosi viszonylatban és egyhangulag kimondották azt is határozatilag, hogy megszüntetik az újság terheket viselni kényszerült fővárosi és vidéki napi sajtó közkinca jellegét, a jövőben a közületi és egyesületi hirdetések sem közlik díjtalanul és ezt a határozatot a legszigorúbban megtartják.

A gyűlésen nagy megütközéssel vették tudomásul azt, hogy míg a fővárosi lapok mintegy 33 fillérért kapják a rotációs illetve a hengerpapírt, addig a vidéki lapok az ivpapírt mintegy 63 fillért fizetnek fuvarral. Kérték a Kamara intézkedését ebben a vizsás ügyben is.

Báthory Hüttner János, a kiadó főosztály elnöke leszögezte, hogy több helyről panaszok érkeztek hártalékos előfizetőkkel kapcsolatban. Itt az álláspont az, hogy mint az „előfizetés” szó maga is mutatja, a lapelőfizetést természetesen előre kell fizetni és ezt be kell látnia az olvasónak is, aki ma el sem tudja képzelni, milyen hallatlan erőmegfeszítéssel jár a lapkiadás akkor, amikor a mérleg egyik oldalára mindig csak terheket raknak, a másik oldalt pedig nem engedik terhelni.

Védenek-e a lakóházak légoltalmi óvóhelyei?

A magyar légoltalomnak kevés olyan időszerű kérdése van, mint az, amely a fenti címben szerepel. Időszerűségét több körülménynek köszönheti.

Ma, az 1940. év utolsó harmadában minden képzeletet felülmúló erővel lángolt fel a körülátlan légiháború; nem a farkasszemet néző hadseregeket, de a hátszág fővárosait, városait és fontosabb településeit támadják éjjel és nappal az ellenséges légi erők. Miután nem lehet megakadályozni az ellenséges gépek berepülését — különösen ha az éjszaka sötétjében és nagy magasságban repülő vegyes gépekről van szó —, fokozott figyelemmel kell minden olyan igyekezet felé fordulnunk, mely az ellenséges bombáknak kiszolgáltatott polgári lakosság védelmét igyekszik megvalósítani. A magyar légoltalom irányításáért felelős honvédelmi kormányt e téren aligha érheti szemrehányás. Már évekket ezelőtt ösztönző befolyást gyakorolt az építészeti szabályrendeletet alkotó hatóságokra a tekintetben, hogy a nagyobb új lakóházak építésénél megfelelő óvóhelyek létesítését megkövetelje. (Lásd pl. a Fővárosi Közmunkák Tanácsának 1937. évi 7000-es számú rendeletét. A lakóházi óvóhelyek kérdését intézményesen kívánta rendezni az 1939. év végén, majd 1940. év május havában kiadott 88.008/eln. lgy.—239. és 81.800/eln. lgy.—1940. számú rendeletekkel. Előbbi az óvóhelyek fajtáinak műszaki előírásait tartalmazta, utóbbi meghatározta, hogy bizonyos területek kijelölt lakóépületeiben milyen védeltségű óvóhelyet kell a rendelkezésben meghatározott határidőig létesíteni. E rendeletek szerint a meglévő lakóházakban 1940. év október 1-ig az ú. n. „szükségóvóhelyeket” teljesen el kellett készíteni. Sajnos, a váratlanul előálló rendkívüli viszonyok, az ország összes erőinek mozgósítása, ezt követően a visszacsatolt erdélyi részek megszállása, a munkaerőkben és anyagokban olyan pillanatnyi hiányt idéztek elő, melyek indokolták tették az előbbi határidő 1941. tavaszáig való meghosszabbítását. Egyidejűleg gondoskodott a honvédelmi miniszter arról is, hogy a megkövetelt szükségóvóhelyek mind anyagi, mind műszaki szempontból megvalósíthatók legyenek. Ha még megjegyezzük, hogy a pénzügyminiszter a szükségóvóhelyeken túlmenő védelmet nyújtó TGS óvóhelyek létesítése esetén jelentős adókedvezményt nyújt, az a meggyőződésünk, hogy immár az 1941. év első hónapjai után biztosítottak láthatjuk a polgári lakosság legfontosabb védelmi berendezéseinek megvalósulását.

Mégis, a hatóságok kötelező és ösztönző intézkedései ellenére is a légoltalom e kérdésén ten tekinthetjük megoldottnak addig, ameddig a megvédeni kívánó lakosság összessége, elsősorban azonban a megvalósításra kötelezettek nem érzik át tudatosan, hogy a 83.300-as rendeletben előírt szükségóvóhelyek megvalósulása nélkül egy háborús bonyodalom esetén ezrek és tízezrek élete van felesleges veszélynek kitéve. Csak a teljes meggyőződés és az áldozatkész igyekezet tudja könnyen elhárítani azokat a nehézségeket, amelyek a lehetőségek sokrétűségéből esetenként adódnak és amelyek mindegyikére egy jogszabály rendelkezései között egyértelműleg intézkedni lehetetlenség.

Az Országos Légvédelmi Parancsnokság évek óta tapasztalja nemcsak a sajnálatos közvényt, de azt a teljesen indokolatlan ellenkezést is, mely Magyarországon a lakóházi óvóhelyek fontossága felismerésének útjában áll. Tekintélynek örvendő és magukat „szakértők”-nek nevező személyek ajkáról hangzottak el olyan kijelentések, hogy az óvóhelyek értéktelenségét külföldön már mindenki felismerte, légitámadások idején a pincékbe menekülni öngyilkosság, a legutóbbi időkben pedig „megbízható adatok” alapján sorolják fel, hogy részint Varsóban, részint Belgium és Franciaország egyes városaiiban hány ezer ember pusztult el azok közül, akik elég „oktanok” voltak a házak pincéiben menedéket keresni.

(Folytatjuk.)

Onnek fontos érdeke, hogy

Cipő-szükséglete **minőség** !!
áru legyen !!

Meggyőződik, ha szükségletét mérték után

MUHARY cipőüzemében

Kossuth Lajos-u. 9 sz. a. rendel meg, mert vállalatom 30 éves múltja biztosítja
Szolid árak. Jó kiszolgálás.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület kedvezményes tenyészállat-akciója

Nagyvárad. Saját tud. A földművelésügyi miniszterium állattenyésztési főosztályának illetékes vezetőjével történt megállapodás értelmében az EMGE a következőket hozta valamennyi EMGE kirendeltség vezető és megyei felügyelőinek tudomására:

I. A lótenyésztés terén:

A közeljövőben mintegy 2000 darab — a tenyészkerületeknek megfelelő fajtájú — két és fél —három éves tenyészkanca kerülne kiosztásra, még pedig úgy, hogy a vállalkozó gazda a vételár 50 százalékát öt egyforma részletben tartozik a földművelésügyi miniszteriumnak megfizetni. A kancát a vállalkozó gazda 5 éven át tartani köteles és csak azután megy át tulajdonába, természetesen csak akkor, ha már a kedvezményes arat is kifizette. Addig a kanca a vállalkozó-korlátlan tulajdonába át nem megy, az illetékes méntelep parancsnoksága és az EMGE felügyelete alatt áll. A kanca tenyésztésbevitelét a méntelep parancsnoksága fogja meghatározni. Önként értendő, hogy a kancának a csikóit is föl kell nevelni és a méntelep parancsnokságának erre vonatkozó utasításait pontosan követni kell. Kiosztásra kerül Bihar, Maramaros, Szatmár, Szilágy vármegyékben mintegy 700 darab, Beszterce-Naszód, Kolozs és Szolnok-Doboka megyékben 300 darab, míg a négy székely vármegyében 1000 darab tenyészkanca, legnagyobb részét angol félvér, elenyésző részben arabs és lipizzai. Az igényléseket a legközelebbi időn belül az EMGE körzetvezetői útján kell az EMGE elnökségéhez véleményes javaslat kíséretében betérjeszteni. A kancákra elsősorban lótenyésztő kiscgazdák, 100 holdon felüli birtokosok pedig csak különös méltánylást érdemlő esetekben tarthatnak igényt. A tenyészkancaikat a tulajdonos személyesen tartozik átvinni, amikor is alá kell írnia az államkincstárral kötendő szerződést. Az átadás helye a nyugati megyékre valószínűleg Nagyváradban, míg a többi megyék részére az alsószékelyi állami birtokon lesz. Alsószékelyről az átadás után az állatok elszállítására a vállalkozó gazda magánüggyét képezi.

II. A szarvasmarhatenyésztés terén

Kiosztásra fog kerülni 1000 darab háromnapostól egyévesig terjedő koru szimentháli úszó, még pedig a vételárnak 40 százalékáig terjedhető segélyvel, mely összeg azonban nem haladhatja meg úszónként a 100 pengőt. A földművelésügyi miniszterium fizeti a szállítási költségeket az elosztó állomásig. Kioszt a miniszterium 300 darab 3, 4, 5 éves vemhes, vagy kisborjas tehenet is kedvezményes támogatással. Ebben a segélyakcióban ugyancsak a kiscgazdák részesülhetnek, míg a 100 holdon felüli birtokosok csak 20 százalékos árcsökkentésre számíthatnak abban az esetben, ha a kiscgazdák közül nem lenne elég igénylő. Igényelhető sürgős elszállításra 40—50 darab szimentháli tenyészbika. Kézpénz fizetés mellett községek 20, gazdakörök 25 százalékos kedvezményt kapnak. A bikákat készpénzhiány esetén kellő garanciára hitelre is kiadhatják községeknek, azonban ebben az esetben kisebb az árkedvezmény. A kedvezményes áru bikabeszerezésre, most csak azok a közületek tartoznak igényt, ahol a bikára multhatatlanul szükség van. Ott, ahol e beszerzés elhalasztható, azt 1941 tavaszára ajánlatos elhalasztani.

III. A fedeztetési állomások

Eszak-Erdélyben 3 méntelep parancsnokság fog működni, még pedig Szatmárnémetiben: Szatmár, Szilágy és Maramaros vármegyék részére; ennek a parancsnoka Imrik Endre méneskeri százados. Alsószékely: Beszterce-Naszód, Kolozs, Szolnok-Doboka megyék részére; ennek a parancsnoka: Paőr Árpád méneskeri százados. A székelyföldi méntelep székhelye még nincs megállapítva. A trianeni Bihar megye lótenyésztési szempontból a békéscsaba ménestelephez tartozik, amelynek parancsnoka Vály László méneskeri őrnagy.

Az EMGE felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy a kedvezményes tenyészállat-akcióban ki-

zárólag magyar gazdák részesülnek. Olyanok, akik állatkereskedéssel, vagy kupeckedéssel foglalkoznak, javaslatba nem hozhatók. A kimutatókat november 20-ra küldik be az EMGE központjához.

Erdély kisipari és gazdasági kérdéseinek megoldását a szövetkezetekre kell bízni

Budapestről jelentik: A Magyar Dolgozók Országos Hivatásszervezetének Értelmiségi Tagozata e heti értekezletén a főtitkár beszámolt erdélyi utjáról. Az erdélyi lélek a hivatásszervezeti lélekkel azonos, így természetes, hogy a Hivatásszervezet mozgalmát Erdélyben mindenütt megértésre találta és a helyi csoportok megalakultak, vagy megalakulóban vannak, hogy az értelmiségnek a népet lelki, szellemi és anyagi téren segítő és felemelő munkája megindulhasson. Fontos hivatása az Értelmiségi Tagozatnak az erdélyi lelkeség megóvása, tudatosítása és intézményesítése, mert a magyar megújulást csakis az erdélyi és hivatásszervezeti lélek válthatja valóra osztályellentétektől mentes, szociális öntudattal és megalkuvást nem ismerő, acélos magyar akarral. Erdély gazdasági kérdéseinek megoldását kisipari és gazdasági szövetkezetekre kell bízni, mert a nagy szociális követelmények csak a szövetkezetekben érvényesülhetnek a legjobban.

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamjegyzései:

1940. november 18-án:

Külföldi pénznemek	PéNZ	ARU
Kanadai dollár	250.—	300.—
Dinár	7.60	7.90
Dollár U. S. A.	345.—	350.—
Cseh-Morva-Protecto-rátusi korona	11.45	11.80
Szlovák korona	11.55	11.90
Leu	3.20	3.40
Lira	17.40	17.90
Svájc frank	79.60	80.60
Svéd korona	81.70	82.70
Külföldi kifizetések		
Athén	8.02½	3.05 ½
Belgrád	7.82	7.88
Berlin	135.70	136.70
Pozsony	11.79	11.93
Bukarest	3.41	3.44
Istanbul	268.—	271.—
London	13.88	14.04
Milánó	17.66	17.8864
Newyork	344.10	347.10
Prága	11.79	11.93
Szofia	4.11	4.15
Stockholm	82.—	82.80
Zürich	79.80	80.60

Kedvezményes leu-árfolyamok:

Külföldi pénznemek	Vételi árfolyam leuban
Külföldi kifizetések	
Zürich	48.75

SZINHAZ

A Méltóságos-asszony Turay Ida vendégjátékával

Nagyvárad színházi szenzációja most kétségen kívül Turay Ida, a közkezdelt filmsztár és az országoshírű színművész nő nagyvárad vendégjátéka. A színház igazgatóságának óriási áldozatok árán sikerült a művésznőt két esti fellépésre megnyerni és kedden és szerdán este a *Méltóságos-asszony* c. vígjáték címszerepét eljátszani. Turay Idát nem kell külön bemutatnunk Nagyvárad közönségének, elég, ha csak annyit jegyzünk meg, hogy a *Méltóságos-asszony* darabot, amelyet a művésznő férje, Békeffy István írt társszerzőjével, Stella Adorjánal együtt Budapesten több mint 500-szor került színre a legnagyobb siker mellett. Turay Ida vendégjátéka nagy örömet keltett a közönség körében és mind a két esti előadásra olyan tömegesen vásárolják a jegyeket, hogy egész biztosan mindkét este zsúfolt nézőtér fog gyönyörködni a művésznő játékában.

A *Méltóságos-asszony* vígjáték Kamarás Gyula rendezésében kerül színre, míg a darab többi főszerepeit Fónay Mártha, az ujonnan szerződött tag játssza, aki a budapesti előadásokon is ezt a szerepet játszotta Turay Idával együtt, Horváth Mici, T. Pogány Janka, Komlós Juci, Körössi Juci, Keleti Aranka, Bartos Csilla, Kamarás Gyula, Berengh Béla, Ross József, Pálffy György, Nagy Ferenc, Lendvai József, Borsos Mária és Náday Pál játsszák. A *Méltóságos-asszony* két előadása mérsékelttel felemelt helyárrakkal kerül színre, a szerda esti előadás A) bérletben megy.

Ördöglovas

Bemutató előadás pénteken este

Kálmán Imre világhírű nagyoperettjére, az *Ördöglovas* bemutató előadására készül a színház kiváló operettgyűjtése, mely bemutató nemcsak a nagyvárad, hanem az egész erdélyi színházi világ nagy eseménye. Mint ismeretes, az *Ördöglovast* a román hatóságok annakidején nem engedték műsorra tűzni, most a maga eredeti szépségeivel kerülhet a néző elé, aminek biztosítéka Tihanyi Vilmos, a nagyszerű rendező.

A leghíresebb külföldi és magyar szerzők művei szerepeinek Sallak Pál és Woliczky Elvira szombati hangversenyének műsorán

Nagyvárad. Saját tud. Röviden már beszámoltunk róla, hogy Sallak Pál, a nagyvárad közönség egykori kedvenc énekese, a magyar rádió ismert nevének művésze, Woliczky Emmi budapesti zongoraművész nővel karöltve, nívós műsoru hangversenyt rendez szombaton este 9 órai kezdettel a Katolikus Legényegylet Teleki-utcai székházának nagytermében. A szombat esti hangversenyre már nagyban folynak az előkészületek s a siker érdekében bekapcsolódik a rendezésbe a Legényegylet kitűnő rendezőkarja is. A csengő hangú tenorista és a nagynevű zongoraművész nő a legnagyobb körültekintéssel állították össze a hangverseny műsorát, úgy hogy az a legfinomabb ízű zenecélt és énekkedvelő közönségnek is igazi élményt fog jelenteni.

A hangverseny műsora a következő:

1. Puccini: Bohémélet: Rolloffo ária.
2. Puccini: Tosca: Levélárja.
3. Bizet: Carmen: Virág ária.
4. Verdi: Rigoletto: I. felv. Herceg ária.
5. Erkel Ferenc: Bánk-Bán: Hazám, Hazám.
6. Bartók-Kodály: Istenhozzád Szülőföld.
7. Bartók-Kodály: Szánt a babám csireg-ésörög.
8. Hlatky Endre: Az én falumban.

Woliczky Emmi: Mozart, Beethoven, Bach műveket zongorázik.

A hangverseny nívóját nagyban emeli, hogy Sallak Pált a kiforrott művészettel játszó Maczalik Gabriella kíséri zongorán.

dező, valamint a főszereplők. Laky Tóth Erzsé, Komlós Juci, D. Kovács József, Kamarás Gyula, Ross József, Nagy Ferenc és az operett-együttes többi fő erősségei. Az *Ördöglovas*-ra az új díszleteket Koval József, a budapesti Nemzeti Színház díszletfestője festi, ami külön szenzációt jelent, valamint a Budapestre érkezett szebbnél-szebb színpadi egyenruhák. Az *Ördöglovas* péntek, szombat este, vasárnap 5 és 9 órakor lesz egyelőre a színház műsorán, mely előadásokra jegyek már válthatók.

Apróhirdetések

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

December 1-re

fiatal házaspár féregmentes, száraz egy szoba, konyha, kamarás lakást keres Nagyváradon. Címeket sürgősen kérünk a kiadóba.

Különbejárato,

elegáns butorozott szoba a Japport cukrászda mellett december 1-re kiadó. Cím: Fő utcai Hangya üzletben.

4 szobás

uri lakás kiadó Berkovits Ferenc u. 46. sz. — Értekezni Kaczián ügyvédnél, Ritoók Zs. u. 1. sz.ám.

Vasuti tisztviselő!

Kiadó szépen butorozott szoba, fürdőszoba nasználattal. — Esetleg butorozatlanul konyhával. Megtekinthető: délután 3 órától. Balan utca 1. ajtó 5.

Irodának

alkalmas 2 szoba kiadó. Bémer-tér 3.

2 szobás

udvari lakás mellékhelyiséggel azonnal kiadó. Akadémia-u. 4.

Adás-vétel

Jómeneteli

hőgyfodrász üzlet azonnal eladó. Cím a kiadóban.

Fűszerüzlethez

stélási, pult, vendéglő berendezéshez asztalok székek eladók. Nánássy József, Kazinczy utca 4.

Székyföldről

keresek gyümölcsöt, hagymát, zöldséget, babot, nagyobb mennyiségben. Tóth Kálmán Nagyvárad, vásártér. Telefon 11-96.

Vidékről

itt tartózkodom, zongorát, pianót veszek. Címeket Kovács falatozóba, Bazár épület.

Jókarban

levő, szép, sötét ferfi öltöny eladó. Nagyvárad, Szaniszló-u. 24-28.

Használt

Zephir kályhát keresek. Címet a kiadóba.

Eladó

2 kis motor kapcsolótáblával, cipő üzem. Kossuth u. 9.

PUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Szabó gép

jó állapotban eladó. — Téglavető u. 33.

Eladó

4 hold föld, Váradszőlős, Lázár György-u 91.

Eladó

szép fürdőkád, egy szalon garnitúra, két öltöny férfi ruha, sovány közepertmetre. — Vitéz-utca 30.

Megvételre

keresek használt, de jó karban lévő ágyat, v. rekamiét, egy szekrényt és vitrint. Cím a kiadóban.

Eladó

egy verseny kerékpár jutányos áron. Nagyvárad, Szöllőtelep-u. 8.

Külféle

VIDÉKI nagyvárosban étterem-vendéglő berendezéssel eladó. Társulható.

Fűszerüzletek, ruhatárok, kenyérüzlet kiadók. — Üzletberendezések eladók. Székely, Magyar-utca 3.

Pincét

keresek a nagyváros környékén bérbe és Wertheim kasszát megvételre. Jurcsák. — Telefon 11-96.

Salak

a postaigazgatóság udvaráról ingyen elfuvarozható. Lakatos hiv. gazda.

Nyugdíjas

özvegy dohánytőzsdéhez pénzes társat keres. Címek „Nyugdíjas” jelige alatt a kiadóba kéretnek.

Heti műsor:

Kedden este 8 órakor Turay Ida, a kitűnő filmsztár, Budapest kedvencének vendégfellépésével: **Méltóságos asszony**. Békeffy István és Stella Adorján óriási sikerű vígjátéka. Rendező: Kamarás Gyula. Mérsékelttel felemelt helyárrakkal. A bérletben.

Szerda este 8 órakor Turay Ida vendégfellépésével: **Méltóságos asszony**. Mérsékelttel felemelt helyárrakkal. B. bérletben.

Csütörtökön este 8 órakor: **János vitéz**.

Péntektől: Kálmán Imre világsikerű operettje az: **Ördöglovas**. Világsiker! Pompás kiállítás, gyönyörű muzsika, remek táncok, ragyogó jelmezek. A színiévi legnagyobb szenzációja.

A nagyvárad mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: **FÜSZER ÉS CSEMEGE**,
BELVÁROSI: **TOPRINI NASZ**,
DORIAN: **LEGY JÓ MINDHALALIG**.

Elcserélném

Balassa-tér 10. számú házamat hasonló Romániában lévő értékkel. Érdeklődni Uri u. 47., háztulajdonosnál.

Kiadók:

Eladók: Tánciskolai és Ettermi Ruhatárok. Kenyerüzletek, Vendéglők. Különböző üzleti berendezések. Kocsnába társnót keresek. — Székely, Magyar utca 3

Kérem

Nagy Imre 37. gy. ezredbeli őrmester bajtársait, kik vele 1918. évben az élesdi tüdőszanatóriumban voltak, igazolás céljából közzéjük címüket özvegyével. Nagyvárad, Teleki utca 51. szám.

Részletfizetésre

női kabátot készít Mágoriné, Katolikus Kör épület.

INGATLANT

venni, eladni, cserélni akar, forduljon dr. Simonyi ingatlanforgalmi irodához, Nagyvárad, Rákóczi-ut 2.

Női kosztümök

és kabátok készülnek a Bach szalonban, Nagyvárad, Szalárdi-utca 16. Előnyös árak! Legujabb szabás! Szép munka!

Ujság-makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Allást nyec

Tanuló

lányt és fiút felveszek. Ugyanott férfi fodrász berendezés olcsón eladó. Gallovich fodrásznál, Szent László tér 1.

Szerényigényű,

gyermekszerező német lányt azonnal belépésre keresek. Értekezni: v. Barthou u. 7.

Ügyes

kifutó leány varrodába felvétetik. Tisza Kálmán-tér 7.

Ügyes

ujsgárus, fiut felveszek. Széchenyi-sarok. Högve.

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád **Dr. Scheffler Ferenc**
a Szent László-nyomdát igazgatója